

VÍZPART

2024. június

Fotó: Kohn Sándor

04

Konfliktusok az EU új települési szennyvíz szabályozási mechanizmusok tükrében

20

Tudományos Konferencia a Szegedi Nagyárvíz 145. évfordulóján

24

Bemutatkozik a KGO

- 3 Vezetői köszöntő
- 4 Konfliktusok az EU új települési szennyvíz szabályozási mechanizmusok tükrében
- 8 Legjobbainkat ünnepeltük
- 9 Vasoklevél átadó
- 10 Víz Világnapi megemlékezés a Maros-torokban
- 11 Német csoport látogatása a Tápéi szivattyútelepen
- 12 Szegedi Vízügyi SE focicsapatának jelentősége
- 12 2024. évi Körös Kupa
- 13 Emléktáblát kapott Makón a Tisza szabályozója
- 14 Elkészítés Varga Ferenctől
- 15 Tűzoltási gyakorlat
- 15 Ahol tűz van...
- 16 50 éves a Vízügyi SE
- 17 Zenétől hangos a Pince Klub
- 18 Víz Világnap az ATIVIZIG-nél
- 20 Tudományos Konferencia a Szegedi Nagyrív 145. évfordulóján
- 21 MHT hírek
- 22 Megvalósult egy álom
- 23 Újra jön a „román víz”
- 24 Bemutatkozik a KGO
- 26 Hidrológiai összefoglaló
- 28 Magyar-Román Vízügyi Bizottsági Ülés Vásárosnaményban
- 30 Tanulunk
- 31 Személyzeti és munkaügyi hírek
- 31 Kitüntettek
- 32 Játék
- 32 Jogszabályfigyelő

Vezetői köszöntő

Tisztelt Olvasók, Kedves Kollégák!

Örömmel köszöntöm Önöket a Vízpart újság hasábjain, amely számunkra fontos és időszerű témákkal foglalkozik.

A klímaváltozás globális jelensége mindennapjaink része lett és egyre inkább érzékelhető hatásai kihívások elé állítják a Dél-Alföldet, így a vízgazdálkodás, az ár- és belvízvízvédelem, valamint a mezőgazdaságban az öntözés kérdésköre központi szerepet játszanak. Az időjárási szélsőségek, az aszályok és a belvizek egyaránt veszélyt jelentenek térségünkben, ezért a Vízrendezési és Öntözési Osztály vezetőjeként bizonyos lehetek abban, hogy az év minden napján aktuális szakmai feladat megoldásában szükséges közreműködésünk a vízgazdálkodás területén.

Ha egy csöpp eső esik a működési területünkön, az előbb-utóbb egy viziges csatornában köt ki. Ha egy utat, vagy vonalas közművet terveznek, az előbb, vagy utóbb, egy viziges csatornát fog keresztezni. Békeidőben a közel 4700 km csatorna és 100-nál több szivattyútelep műszaki dokumentumai, nyilvántartása és vízjogi engedélyezési ügyei, a védelmi tervek aktualizálása és a napi szinten számos vízjogi engedélyezéssel és VOR azonosítással összefüggő ügyiratforgalom adnak folyamatos szakmai feladatokat osztályunknak.

A vízkárelhárítás terén a csapadékos időszakokban a belvízvédekezés, valamint a tartósan vízhiányos időszakokban a vízhiányos állapot megelőzésére és elhárítására vízhiány elleni védekezés megvalósításában osztályunk az ügyeleti feladatok mellett szakmai-koordináló feladatot is ellát.

A klímaváltozás előrejelzése kapcsán térségünkben valószínűsíthető, hogy a jövőben a belvízvédekezés helyett inkább a vízhiányos időszakok védekezési tevékenysége, illetve az öntözés és vízpótlás fog egyre nagyobb figyelmet igényelni. A klímaváltozással várhatóan a szélsőséges vízjárás helyzetek erősödése is várható, amely megkívánja a vízgazdálkodásban és a vízrendszereinkben is az alkalmazkodóképesség növelését. A reziliencia fokozását többek között a vízrendszerekben a rugalmas vízkormányzási lehetősé-

gek megteremtésével, a vízvisszatartásra műszakilag, jogilag és gazdaságilag alkalmas helyek feltárásával és használatával, valamint a területi vízgazdálkodás szereplőinek (lakosság, önkormányzatok, mezőgazdasági gazdálkodók) együttműködésével lehet elérni. Az Alsó-Tisza vidéke különösen érzékeny a vízzel kapcsolatos változásokra, ezért kiemelten fontos, hogy megfelelő stratégiákat dolgozzunk ki a jövőre vonatkozóan.

Hasonló alkalmazkodóképességre van szükség a vízügyi szolgálatban a feladatellátás terén is. Sok kolléga távozik mostanában a vízügyi igazgatóságtól, de helyettük jönnek új kollégák, tette kész fiatalok és kevésbé fiatalok. A vezetők feladata az új munkatársak betanítása, a tapasztalatok átadása és a vízügyi szolgálatra nevelése. Az alkalmazkodás, a korosztályi sajátosságok kezelése, az „így szoktuk” helyett eltérő és új megoldások, technikák alkalmazása, a munkánk vonzóvá tétele folyamatos kihívásként jelennek meg.

Hiszem, hogy „vízügyesnek” lenni a jövőben is egy összetartó, a vízgazdálkodást hitvallásként megélő és foglalkozásként választó csapathoz tartozást fog jelenteni, amelyben megtaláljuk a szakmai kihívást és a megbecsülést is.

Hiszek abban, hogy szakmai együttműködésünkkel hosszú távon biztosíthatjuk a jövőbeli stratégiák kidolgozását, amelyekkel sikeresen szembe nézhetünk a klímaváltozás és remélhetőleg a munkaerőpiac jelentette kihívásokkal is. Köszönöm minden kollégámnak, aki munkájával hozzájárul ehhez a közös erőfeszítéshez!

PRIVÁCZKI-JUHÁSZNÉ DR. HAJDU ZSUZSANNA

osztályvezető,
Vízrendezési és Öntözési Osztály
2003 óta az ATIVIZIG munkatársa

- ▶ ellátja a belvízvédelmi, vízhasznosítási művek üzemeltetését, fenntartását, fejlesztését és védelmét
- ▶ koordinálja az egysége ügkörének megfelelő tevékenységek elvi, szakmai irányítását és ellenőrzését
- ▶ felügyeli a belvízmentesítést és belvízvédekezést, aszálykár-elhárítást, vízhasznosítást, és síkvidéki vízrendezést

NÉVADÓ pályázat

Az ATIVIZIG Szeged környékén jelentős belvízrendszer fejlesztést valósít meg.

A beruházás során az alábbi létesítmények épülnek meg:

- két szivattyútelep,
- három tározó,
- egy csatorna.

Pályázatot hirdetünk a fent megnevezett létesítmények nevére.

Az ötleteket, névjavaslatokat 2024. 07. 15-ig várjuk a vizpart@ativizig.hu e-mail címre.

A tárgyban kérjük feltüntetni: „Névadó pályázat”. A nyertest szakmai bizottság választja ki, aki ATIVIZIG ajándékcsomagot kap, illetve részt vehet majd a beruházás avató ünnepségen.

Konfliktusok az EU új települési szennyvíz szabályozási mechanizmusok tükrében

HÁTTÉR

A települési szennyvíz kezeléséről szóló irányelvet 1991-ben fogadták el. Az irányelv célja „a környezet megóvása a települési forrásokból és meghatározott iparágakból származó szennyvízkibocsátások káros hatásaitól”. A tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy a 2000-nél több lakosú agglomerációk szennyvizét az uniós minimumszabályoknak megfelelően gyűjtésük össze és kezeljék. A tagállamoknak az irányelvben foglalt kritériumok alapján „érzékeny területet” is ki kell jelölniük, amelyek esetében szigorúbb előírások és határidők alkalmazandók. Emellett a tagállamoknak két évente jelentést kell tenniük az irányelv végrehajtásáról.

2019-ben lezárult az irányelv mélyreható REFIT-értékelése, amely megerősítette, hogy az irányelv végrehajtása a szennyezőanyag-kibocsátás jelentős csökkenését eredményezte. EU-szerte mintegy 22000 város szennyvizét – ami mintegy 520 millió lakosegyenérték (LE) szennyezésének felel meg – központosított rendszerekben kezelik. Az uniós tavak, folyók és tengerek minőségére gyakorolt hatások láthatók és kézzelfoghatók.

Az irányelv hatékonyságának egyik kulcsa a követelményei egyszerűségében rejlik, ez ugyanis megkönnyíti a jogérvényesítést. Az Unióban jelenleg a szennyvíz 98%-át megfelelően gyűjtik és 92%-át megfelelően kezelik, csupán néhány tagállamnak okoz még mindig nehézséget a teljes megfelelés elérése. Az uniós finanszírozás révén a tagállamok jelentős támogatásban részesülnek a szükséges beruházások megvalósításához. Uniós szerte évente átlagosan 2 milliárd eurót fordítanak a vízellátásra és a szanitációra irányuló beruházásokra. Az értékelés szerint a végrehajtást és a pénzügyi támogatást ötvöző megközelítés megtérült, és hozzájárult az irányelvnek való egyre magasabb szintű megfelelés biztosításához.

A szennyvíztisztító telepeket főként (60%) állami, az illetékes hatóságok tulajdonában álló vállalatok üzemeltetik. Ugyanakkor az üzemeltetők lehetnek az illetékes hatóságok által megbízott magánvállalkozások vagy egyes társaságok is.

A fennmaradó kihívások három fő csoportja:

1. Települési forrásokból származó fennmaradó szennyezés: Az irányelv a háztartási forrásokból származó, központosított létesítményekben gyűjtött és kezelt szennyezésre összpontosít. Kevesebb figyelmet fordít a települési szennyezés egyéb, mára meghatározóvá vált forrásaira (2000 LE alatti kisebb városok, decentralizált létesítmények, esővízből származó szennyezés). Az egyes szennyező

anyagok kezelésére vonatkozó határértékek az 1991 óta bekövetkezett műszaki fejlődés okán elavultnak számítanak, és olyan új szennyező anyagok jelentek meg, mint a mikroműanyagok és a mikroszennyező anyagok, amelyek környezeti, illetve népegészségügyi szempontból már igen alacsony koncentrációban károsak lehetnek.

2. Az irányelv összehangolása az európai zöld megállapodással: Az irányelv elfogadása óta új társadalmi kihívások jelentek meg. Az európai zöld megállapodás ambiciózus szakpolitikai célkitűzéseket határoz meg az éghajlatváltozás elleni küzdelem, az uniós gazdaság körforgásos jellegének fokozása és a környezetkárosodás mérséklése érdekében. A szennyvízágazatban a következők érdekében van szükség további erőfeszítésekre: az üvegházhatásúgáz-kibocsátások csökkentése (34,45 millió tonna CO₂e/év – a teljes uniós kibocsátás mintegy 0,86%-a), az energiafogyasztás csökkentése (a teljes uniós energiafelhasználás mintegy 0,8%-a), a körforgásos jelleg fokozása az iszapkezelés javításával (nevezetesen a nitrogén, a foszfor és az esetlegesen értékes szerves anyagok hatékonyabb visszanyerése révén), valamint a kezelt víz biztonságos újrafelhasználásának növelése.

3. Elégtelen és egyenlőtlen irányítás: Egyes OECD-tanulmányok rávilágítottak arra, hogy a különböző üzemeltetők teljesítményének és átláthatóságának szintje tekintetében jelentős eltérések vannak. Az Európai Unió Számvevőszéke egyik jelentése azt is kiemelte, hogy a „szennyező fizet” elvet nem alkalmazzák megfelelően. A nyomkövetési és jelentéstételi módszereket tovább lehetne javítani, elsősorban a digitalizáció révén. Végezetül a közelmúltbeli Covid19-válság megmutatta, hogy a szennyvíz népegészségügyi szempontból rendkívül naprakész és megbízható forrása a hasznos információknak, feltéve, hogy az egészségügyért és a szennyvízkezelésért felelős illetékes hatóságokat megfelelően koordinálják.

ÖSSZHANG A SZABÁLYOZÁSI TERÜLET JELENLEGI RENDELKEZÉSEIVEL

A települési szennyvíz kezeléséről szóló irányelv felülvizsgálata várhatóan tovább csökkenti a települési forrásokból származó szennyezés-kibocsátást. Ebben az értelemben közvetlenül kapcsolódik a felszíni és a felszín alatti vizekben előforduló szennyező anyagok elfogadható szintjét szabályozó víz-keretirányelv két külön irányelvben, azaz a környezetminőségi előírásokról szóló irányelvben és a felszín alatti vizekről szóló irányelvben foglalt szennyező anyagok jegyzékének felülvizsgálatához. A települési szennyvíz kezeléséről szóló irányelv felülvizsgálata kedvező hatással lesz a tengervédelmi stratégiáról szóló ke-

retírányelv jövőbeli felülvizsgálatára, csakúgy mint a fürdővíz-minőségi irányelv felülvizsgálatára. Kapcsolódik továbbá az ipari kibocsátásokról szóló irányelv felülvizsgálatához és az Európai Szennyezőanyag-kibocsátási és -szállítási Nyilvántartásról szóló rendelet kapcsolódó felülvizsgálatához, mivel egyes ipari kibocsátások gyűjtése nyilvános gyűjtőhálózatokon keresztül történik. A települési szennyvíz kezeléséről szóló irányelv felülvizsgálatának részét képezi az elsősorban gyógyszerek és testápolási termékek használatából származó mikroszennyező anyagok további csökkentése, ami hozzá fog járulni a vegyi anyagokra vonatkozó fenntarthatósági stratégia és a gyógyszerstratégia megfelelő végrehajtásához is.

A körforgásos gazdaságra vonatkozó cselekvési terv egyértelműen jelzi, hogy a települési szennyvíz ágazatának szorosabban be kell épülnie a körforgásos gazdaságba. Ez különösen fontos a szennyvíziszapról szóló irányelv esetében, amely szabályozza a szennyvíziszap mezőgazdasági felhasználását, és hatással van a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó uniós talajvédelmi stratégiában bejelentett talajegészségi javaslatra.

Közvetlen kapcsolat áll fenn a biodiverzitási stratégiával, mivel a vízszennyezés csökkentése közvetlenül gyakorol kedvező hatást az ökoszisztémákra. A zöld városokat célzó – például a természet helyreállításáról szóló rendeletből eredő – intézkedések amellelt, hogy jó élőhelyet teremthetnek a beporzók, a madarak és más fajok számára, közvetlenül hozzájárulhatnak az esővíz és az annak nyomán keletkező szennyezés ellenőrzéséhez is, miközben javítják az általános életminőséget. A vízminőség és a vízmennyiség urbanizált környezetben belüli jobb kezelése szintén hozzájárul majd az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodáshoz.

ÖSSZHANG AZ UNIÓ EGYÉB SZAKPOLITIKÁIVAL

Az újonnan kialakult geopolitikai környezet megköveteli, hogy az EU drasztikusan felgyorsítsa a tiszta energiára való átállást annak érdekében, hogy véget vessen a megbízhatatlan beszállítóktól és az ingadozó fosszilis tüzelőanyagoktól való függőségének. A REPowerEU terv célkitűzéseivel és a megújulóenergia-irányelvet módosító, a szennyvíztisztító létesítményeket már „megújuló energiaforrások hasznosítására alkalmas célterületekként” meghatározó 2022. évi jogalkotási javaslattal összhangban az irányelv felülvizsgálata várhatóan közvetlenül hozzájárul majd ezekhez a célkitűzésekhez azáltal, hogy egyértelmű és mérhető célkitűzést határoz meg a szennyvízkezelési ágazat energiasemlegességének 2040-ig történő elérésére vonatkozóan. Az e tekintetben élen járó tagállamok tapasztalatai azt mutatják, hogy mindez az energiahatékonyság javítását célzó, az energiahatékonyság elsődlegességének elvével összhangban lévő intézkedések kombinációjával, valamint a megújuló energiaforrások, különösen az iszapból előállított, a földgázimport kiváltására alkalmas biogáz előállításával teljesíthető.

• E célkitűzés teljes mértékben összhangban áll az uniós klímasemlegességi célkitűzéssel, amelyet az európai klímarendelet és a közös kötelezettségvállalási rendelet együttesen határoz meg, és amely előírja, hogy a tagállamok nemzeti célkitűzéseiknek megfelelően csökkentsék a kibocsátás-kereskedelmi rendszeren kívüli ágazatokból származó üvegházhatásúgáz-kibocsátásaikat.

• Összhangban van továbbá az energiahatékonysági irányelv átdolgozására irányuló közelmúltbeli javaslattal – amely az összes közintézmény energiafogyasztását illetően 1,7%-os éves szintű csökkentési célértéket irányoz elő –,

• a megújulóenergia-irányelv felülvizsgálata irányuló 2021. évi javaslattal,

• valamint a REPowerEU tervvel, amely 2030-ra 45 %-ra emeli a megújuló energia részarányára vonatkozó célértéket.

• A kezdeményezés hozzájárulhat a REPowerEU terv azon célkitűzéséhez is, hogy 2030-ig Uniós-szerte 35 milliárd köbméterre növekedjen a biometán-termelés,

• valamint a metánkibocsátás csökkentéséről szóló rendeletre irányuló 2021. évi bizottsági javaslat-hoz is.

Ezen irányelv felülvizsgálata teljes mértékben összhangban van az Európa jövőjéről szóló konferencia végleges javaslataival, különösen a szennyezés kezelésére vonatkozó javaslatokkal, konkrétan „A vízforrások védelme, valamint a folyók és az óceánok szennyezése elleni fellépés, többek között a mikroműanyag-szennyezés kutatása és az ellene folytatott küzdelem révén” témakörben született javaslattal.

JAVASOLT INTÉZKEDÉSEK

Különböző ambíciószinteket dolgoztak ki az alacsony-tól (csak a nagyobb létesítményekre alkalmazott intézkedések) a kockázatalapú megközelítést használó köztes ambíciószinten át (csak környezeti vagy népegészségügyi kockázat esetén hozott intézkedések) a magas ambíciószintig (ugyanazon intézkedések, de a kisebb létesítményekre is alkalmazva).

Egyes kérdésekben a lehetőségek korlátozottak – például a nem központosított létesítmények (azaz egyedi vagy más megfelelő rendszerek), az átláthatóság és az egészségügyi paraméterek nyomon követése esetében. Más problémák (a heves esőzések hatásai, vagy az energiafelhasználás) esetében a szubszidiaritás elvével összhangban elegendő rugalmasságot hagytak ahhoz, hogy a helyi szinten legköltséghatékonyabb megoldásokat lehessen alkalmazni.

Az egyes alternatívák hatásait a JRC által korábban kidolgozott és a REFIT-értékelésben is használt modell segítségével értékelték. Viszonyítási alapként kidolgoztak egy alapforgatókönyvet (amely a hatályos irányelvnek való teljes megfelelést, egyes tagállamok esetében pedig további határidőket feltételez) és egy maximális megvalósítható forgatókönyvet.

A 2040-IG FOKOZATOSAN BEVEZETÉSRE KERÜLŐ FŐBB INTÉZKEDÉSEK:

Az irányelv **hatályát** kiterjesztik az **1000 LE** feletti agglomerációkra.

A decentralizált létesítményekre (egyedi vagy más megfelelő rendszerekre) vonatkozóan **új szabványok kerülnek kidolgozásra**, míg a tagállamoknak hatékony ellenőrzést kell bevezetniük e létesítmények tekintetében.

Az esővíz okozta szennyezés csökkentése érdekében a tagállamoknak **integrált vízgazdálkodási terveket** kell kidolgozniuk és végrehajtaniuk minden olyan nagy, illetve 10.000 LE feletti agglomerációban, ahol környezeti kockázat áll fenn. Elsőbbséget élveznek a megelőző intézkedések, többek között a zöld infrastruktúrák, valamint a meglévő gyűjtési, tárolási és kezelési rendszerek optimalizálása a digitalizáció egyértelműen meghatározott szabványokon és előírásokon alapuló jobb kihasználása révén.

A **nitrogén** és a **foszfor kezelésére** vonatkozó **szigorúbb határértékekkel** tovább csökken a tápanyag-kibocsátás. Ezeket az új szabványokat szisztematikusan alkalmazni fogják az összes nagyobb, 100.000 LE feletti létesítményre, de minden olyan 10.000 LE feletti létesítményre is, amely olyan területen helyezkedik el, ahol az eutrofizáció továbbra is problémát jelent.

Új határértékeket állapítanak meg a további kezelést igénylő **mikroszennyező anyagokra** vonatkozóan. Ezt először az összes nagy létesítményben vezetnek be, majd minden olyan 10.000 LE feletti létesítményben, amely esetében egyértelmű és egyszerű kritériumok alapján meghatározható környezeti vagy népegészségügyi kockázat áll fenn.

A gyógyszerekre és a testápolási termékekre – a káros mikroszennyező anyagok két fő forrására – irányuló gyártói felelősségi rendszer célja, hogy fedezze a mikroszennyező anyagok további kezelése jelentette költségeket, és ösztönözze, hogy az uniós piacon kevésbé káros termékeket hozzanak forgalomba.

A tagállamoknak jobban nyomon kell követniük és a forrásnál kell ellenőrizniük a nem háztartási szennyvezetést. Ennek célja az iszap és a kezelt víz újrafelhasználási lehetőségeinek bővítése, valamint a környezetbe kibocsátott nem kezelhető anyagok és a szennyvíztisztító telepek működési zavarai jelentette kockázatok csökkentése.

Az egyes tagállamokban már alkalmazott bevált gyakorlatokkal összhangban 2040-ig valamennyi 10.000 LE feletti szennyvízkezelő létesítmény tekintetében nemzeti szintű energiasemlegességi célkitűzés kerül meghatározásra; ez azt jelenti, hogy az ágazat által felhasznált energiának egyenértékűnek kell lennie az ágazat által termelt megújuló energiával; e célkitűzés megvalósításához hozzájárulnak a 10.000 LE feletti létesítmények esetében előírt energetikai auditok is.

Az ágazat irányításának javítása érdekében a szennyvíztisztító telepeket felkérjük, hogy kövesse nyomon és tegyenek átláthatóvá bizonyos fő teljesítménymutatókat.

A nemrégiben elfogadott, a vízellátáshoz való hozzáférést is javító felülvizsgált ivóvíz-irányelvvel teljes összhangban javul a higiénias létesítményekhez való hozzáférés.

A digitalizáció kínálta lehetőségek jobb kihasználása érdekében javulni fog a nyomon követés és a jelentés.

A tagállamoknak meg kell szervezniük az egészségügyért és a szennyvízkezelésért felelős illetékes hatóságok közötti együttműködést annak érdekében, hogy bizonyos kulcsfontosságú népegészségügyi paramétereket – például egyes vírusok, mint a SARS-Covid-2 jelenlétét – folyamatosan felügyeljék.

A 2040-es időtáv elegendő időt biztosít a tagállamoknak ahhoz, hogy végrehajtsák a szükséges beruházásokat. Köztes célkitűzéseket is beiktatnak, így biztosítva az irányelv fokozatos végrehajtását, valamint a néhány tagállamban esetlegesen előforduló késedelmek esetén a korai szakaszban meghozott intézkedéseket.

Az intézkedések várhatóan 2040-re lépnek teljes körűen életbe, az előnyben részesített alternatíva akkor jelentkező fő hatásai következőképpen foglalkozhatók össze:

- Ami a vízszennyezést illeti, az alapforgatókönyvhöz képest a teljes szennyezés 4,8 millió LE-kel (azaz 105.014 tonnával) csökkenne a BOI esetében, 56,4 millió LE-kel (azaz 229.999 tonnával) a nitrogén esetében, 49,6 millió LE-kel (azaz 29 678 tonnával) a foszfor esetében, 77,4 millió LE-kel a mikroszennyező anyagokból adódó mérgező anyag-terhelés esetében és 24,8 millió LE-kel az E. coli esetében. A mikroműanyagok kibocsátása addigra várhatóan 9%-kal csökken, főként az esővíz hatékonyabb kezelését célzó intézkedéseknek köszönhetően.
- Az energiasemlegesség elérésére és a nitrogén további kezelésére irányuló tervezett intézkedésekkel az ÜHG-kibocsátás várhatóan 4,86 millió tonnával csökken (ez az ágazatból származó elkerülhető kibocsátások 37,32%-ának felel meg), ami összhangban van az uniós klímarendelelet és az „Irány az 55%!” éghajlat-politikai csomag célkitűzéseivel.
- 2040-től a teljes költség évi 3,848 milliárd EUR-t tenne ki, ami elmarad a pénzben kifejezett várható haszontól (2040-ig 6,643 milliárd EUR/év). Ez a következtetés uniós szinten és az egyes tagállamokra egyaránt érvényes. E többletköltségeket várhatóan a vízdíjak (51%), az állami költségvetések (22%) és a mikroszennyező anyagok kezelésére alkalmazandó új gyártói felelősségi rendszer (27%) együttesen fedezik.

A **szennyvíztisztító telepek** felelősek a különböző hulladékáramok gyűjtéséért, kezeléséért, nyomon követéséért és megfelelő kibocsátásáért. A települési szennyvíz kezeléséről szóló irányelv módosításai közvetlen hatással lesznek rájuk. További beruházásokra lesz szükség különösen a tápanyagok jobb kezelése, valamint a mikroszennyező anyagok kezelése érdekében is. Beruházásokra lesz szükség továbbá az energiasemlegesség eléréséhez, még akkor is, ha ezek a beruházások közép- és hosszú távon lesznek nyereségesek.

A **lakosság** is az érintettek körébe tartozik, mivel vízdíjakat és adókat fizet, amelyek révén a szennyvízkezelési ágazat részben támogatásban. A várakozásoknak megfelelően 2040-re a **vízdíjak növekedése uniós szinten** átlagosan 2,3%-ot tesz ki, és a tagállamok között finanszírozási stratégiájuktól függően némi különbség lesz tapasztalható. Ez a várható növekedés egyik tagállamban sem fogja befolyásolni a vízszolgáltatások általános megfizethetőségét. Nélkülözhetetlen a szennyvízkezelési tevékenységekre vonatkozó információkhoz való átlátható hozzáférés biztosítása, beleértve a víz, az energia és az éghajlat közötti kapcsolatot is. A lakosság számára előnyös lesz a tiszta ivó- és fürdővíz, a vizek jobb ökológiai állapota, a biológiai sokféleség megőrzése, valamint az esetleges járványkitörések alkalmával a népegészségügy jobb reakciókészsége.

A víz- és kezelés-technológiákkal foglalkozó ipar közvetlenül profitál majd a szigorúbb szabványokból és az irányelv hatályának a kisebb agglomerációkra való kiterjesztésére, a műveletek optimalizálására, valamint az energiafelhasználás és az ÜHG-kibocsátás csökkentésére irányuló intézkedésekből. Az előnyben részesített alternatíva olyan új üzleti lehetőségeket tár fel, amelyek az energiafelhasználás és az ÜHG-kibocsátás csökkentése mellett fejlesztenek ki új kezelési technikákat. Élénkülni fog az innováció, ami hozzájárul ahhoz, hogy az uniós vízipar megőrizze versenyelőnyét. A testápolási termékek ágazatának és a gyógyszeriparnak új „gyártói felelősségi” rendszereket kell létrehozni, és finanszíroznia kell azok működését. Ezek az ágazatok választhatnak, hogy ezeket az új költségeket termékeik árában áthárítják (legfeljebb 0,59%-os növekedés), vagy csökkentik e termékek haszonkulcsát (0,7%-os átlagos maximális hatás).

CÉLRAVEZETŐ SZABÁLYOZÁS ÉS EGYSZERÜSÍTÉS

A REFIT-értékelés következtetéseivel összhangban a felülvizsgált irányelv pontosításokat és egyszerűsítéseket is fog tartalmazni. Ez a helyzet például az esővíz, illetve az egyedi vagy más megfelelő rendszerek esetében, amelyek tekintetében az új követelmények tisztázni fogják a tagállamokkal szemben támasztott elvárásokat. Néhány elavult cikk törülésre kerül a szövegből, például a „kevésbé érzékeny” területek kijelölésének vagy a part menti övezetekre vonatkozó követelmények csökkentésének lehetősége: ezt a két lehetőséget csak egy tagállam egyetlen régiójában alkalmazzák. Erőfeszítések történtek annak

érdekében is, hogy a jelentéstétel az olyan alapvető elemekre korlátozódjon, amelyeket aztán a megfelelés értékelésére, illetve a kibocsátáscsökkentés terén elért eredmények nyomon követésére használnak fel. Ezek az erőfeszítések a digitális eszközök használatával együtt várhatóan csökkentik az adminisztratív terheket, ugyanakkor javítják az összegyűjtött adatok minőségét és időszerűségét.

ALAPJOGOK

A javaslat várhatóan javítani fogja az alapvető jogok érvényre juttatását azáltal, hogy – a nemrégiben felülvizsgált ivóvíz-irányelvvel teljes összhangban (beleértve a vízhez való hozzáférésre vonatkozó hasonló rendelkezéseket is) – javítja a higiénias létesítményekhez való hozzáférést, különösen a perifériára szorult és kiszolgáltatott személyek körében.

VÉGREHAJTÁSI TERVEK, VALAMINT AZ ELLENŐRZÉS, AZ ÉRTÉKELÉS ÉS A JELENTÉSTÉTEL SZABÁLYAI

A tervek szerint 2025-re további nyomonkövetési tevékenységeket vezetnek be: ezek a nem háztartási kibocsátásokat, az egészséggel kapcsolatos paramétereket, egyes fő teljesítménymutatókat, valamint az átláthatóság javítását célzó intézkedéseket érintik. Rendelkezésre fognak állni a megfelelés ellenőrzéséhez szükséges valamennyi elemet tartalmazó nemzeti és uniós adatbázisok, sor kerül a „kiszolgáltatott és marginalizált személyek” körének meghatározására, csakúgy mint a higiénias létesítményekhez való jobb hozzáférést célzó intézkedések azonosítására.

A felülvizsgált irányelv első mélyreható értékelése 2030-ra várható; ekkorra a nagyobb létesítményeket érintő legtöbb beruházásnak meg kell valósulnia. A szóban forgó első értékelés révén áttekinthető a felülvizsgált irányelv eredményei és a végrehajtásához kapcsolódó fennmaradó kihívások. Szükség esetén korrekciós intézkedéseket lehet előírni a felülvizsgált irányelv teljes körű végrehajtásának biztosítása érdekében. Mérlegelhető egy további, 2040 előtt lefolytatandó értékelés is az irányelv esetleges felülvizsgálatának előkészítése érdekében.

A BEVEZETETT INTÉZKEDÉSEKBŐL FAKADÓ KONFLIKTUSOK AZ ATIVIZIG MŰKÖDÉSI TERÜLETÉN:

- **Meglévő, felújításra váró szennyvíztisztító telepek (jelenlegi helyzet):**

Jelen pillanatban a futó agglomerációs átszólási kérelmek kapcsán a kistelepülések csatlakozása egy már meglévő központi szennyvíztisztító telephez elutasításra kerül. (nincs derogációs kötelezettség rájuk a „25/2022 (II.27)” kormányrendelet alapján)

Nem lehet hatékonyan tervezni a települések szennyvízelvezetését, illetve tisztítását, ennek így több telep, több kibocsátási pont és nagyobb üzemeltetési költség lesz a végeredménye. (Ugyanis a csatlakozni nem engedett településekre új szennyvíztisztító telepet kellene létrehozni.)

• A jelenleg futó projektek

A jogszabályváltozás kapcsán az éppen épülő szennyvíztisztító telepek visszamenőleg válnak elavulttá. A jelenlegi pályázati követelmények nem szabták/szabják meg az új szennyvíztervezésben meghatározottakat (negyedleges tisztítási fokozat), így a tervezés folyamán ezek nem kerültek kidolgozásra.

Amennyiben a jogszabály-módosítás törvényi erőre lépne egy adott futó beruházás lezárulását megelőzően, előállhat az az ellentmondásos helyzet, hogy az újonnan elkészült szennyvíztisztító telep nem tud megfelelni a hatályos jogszabályi előírásoknak.

• Meglévő szennyvíztisztító telepek

Az ATIVIZIG működési területén 14 db, 10.000 LE kapacitást meghaladó szennyvíztisztító telep üzemel. A nitrátérzékeny területek aránya jelentős, ezért várhatóan számos település esetében a nitrogén és foszfor eltávolítást intenzifikálni kell az új határértékek betartása érdekében. Ennek hely, illetve költségigénye lesz, melynek feltételei nem feltétlenül biztosítottak (Nincs rendelkezésre álló szabad terület).

Minden szennyvíztisztító telep, amelyet érint a negyedik tisztítási fokozat kiépítése, mikroszennyezők eltávolítása, fejlesztésre fog szorulni. Jelen pillanatban egyik telep sem alkalmas e szennyezők célzott eltávolítására.

• Új szennyvíztisztító telepek

A hatálymódosítással bevont kistelepülések sok esetben egy már üzemelő, központi szennyvíztisztító telephez fognak kapcsolódni. Ez szállítási gondokat eredményezhet, a tartózkodási időkben okozhatnak nehézségeket.

Újonnan létesülő szennyvíztisztító telepek esetén új kibocsátási pontok kijelölése válik szükségessé.

IRODALOMJEGYZÉK:

Javaslat AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS IRÁNYELVE a települési szennyvíz kezeléséről (átdolgozás) COM/2022/541 final

BALOGH Endre

vízminőség-védelmi referens,
Vízvédelmi és Vízyűjtő-
gazdálkodási Osztály

2016 óta az ATIVIZIG munkatársa

- ▶ elkészíti a vízmintavételi tervet, lefolytatja az Igazgatóság érdekkörébe tartozó vízminőségi és vízrajzi monitoring tevékenységhez kapcsolódó laborvizsgálatokat;
- ▶ vízminőségi elemzéseket és a felszíni és a felszín alatti vízkészletet érintő beavatkozások vízminőség-védelmet érintő szakvéleményeket készít;
- ▶ részt vesz az Igazgatóság természetvédelmi engedélyezési eljárásaiban;
- ▶ a Mintavevő Munkacsoport tagjaként közreműködik a jártasság megszerzését biztosító mérésekben.

Legjobbainkat ünnepeltük

2024. március 11-én – a szegedi a Szent-Györgyi Albert Agórában – ünnepeltük meg igazgatóságunk legjobbait, valamint a példamutató szolgálatot maguk mögött hagyó, nyugdíjba vonuló kollégákat.

Az ATIVIZIG 1995-ben Alapító Okiratba foglalta az Alsó-Tisza Vidékért Emlékérem megalapítását, melyet minden év március 12-éhez kötődően – a Szegedi Nagyrvíz évfordulóján – az

Igazgatóság szolgálatában tartósan kiemelkedő teljesítményt nyújtó dolgozói részére adományoz.

A munkaközösség által javasolt jelöltek közül idén is titkos szavazással választotta ki a kuratórium azt az öt kollégát, akik elismerésben részesültek. 2024-ben **Belovai János**, **Csókásiné dr. Király Anikó**, **Hadabásné Vörös Barbara** (posztumusz), **Hegedűs László** és **Kalmár Andrea** kapott Emlékérmeket.

Igazgatóságunknak van egy nagyon szép hagyománya. A nyugdíjkorhatárt elérő munkavállalók részére a munkáltató emléktárgyat adományozhat, mellyel a példamutató vízügyi szolgálatot, a kiemelkedő szakmai életpályát és a magas szintű szakmai közösségi tevékenységet ismeri el a Vezetés. A 2023-ban nyugdíjba vonuló kollégák közül **Hódi Istvánné**, **Nagy Sándorné**, **Pócsi Sándorné**, **Slajchó Tamás**, **Szalai Marianna**, **Szanka József**, **Szanka Józsefné**, **Vaszca Jánosné** és **Vizsnyiczainé Mészáros Irén** kapott emléktárgyat.

Az ünnepségen megjelent szép számú egykori és aktív munkatársak az átadót követően

Vasoklevél átadó

Patkós Margit 2024. májusban vasoklevelet vehetett át, mellyel a Kari Tanács értékes mérnöki tevékenységét ismerte el.

Patkós Margit 1935-ben született Mezőtúron. Az általános iskolát követően középiskolai tanulmányait a mezőtúri Törő Pál Leánygimnáziumban folytatta, ahol érettségi bizonyítványt szerzett.

1959-ben diplomát szerzett az Építőipari és Közlekedési Műszaki Egyetem Mérnöki Karán Vízépítő Szakon. Még ugyanebben az évben Szegeden az Alsó-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóságnál kezdte meg munkáját első női mérnökként. Kezdetben tervezői, majd irányító tervező munkakör töltött be. Jelentős szerepet vállalt a Bács-Kiskun, Békés és Csongrád megyei köz-

ségek vezetékes vízellátásának megteremtésében. Ennek során több mint 30 község vízellátását tervezte meg. 1969-ben szakmérnöki oklevelet szerzett vízellátás-csatornázás-egészségügyi szakon. 1972-től az Igazgatóság Vízellátási és Csatornázási Osztályának osztályvezetője lett, ahol hatósági és ágazatirányítási feladatokat látott el. Közreműködött több díjnyertes szakirányú pályázat elkészítésében. Vendégtanárként oktatást vállalt a Szegedi Vízügyi Szakközépiskolában és külső konzulensként közreműködött a Bajai Vízügy Főiskola munkájában. Öregségi nyugdíj jogosultságának megszerzése következtében élete egyetlen munkahelyét 1990. december 31-én hagyta el. Szakmájában továbbra is aktív maradt, magántervező egyéni vállalkozóként 2015. év végéig dolgozott, főként települések csatornázásának tervezésében, szennyvíztisztítási tervek készítésében, valamint településrendezési tervek közmű

egy kellemes beszélgetés során, nosztalgiáztak az elmúlt idők szép emlékeiről és osztották meg egymással tapasztalataikat, jövőbeni terveiket.

KOVÁCS Szilvia

PR referens, Titkárság
2020 óta az ATIVIZIG munkatársa

- ▶ szervezi az Igazgatóság külső és belső kommunikációját
- ▶ ellátja, koordinálja az Igazgatóság projektjeinek kommunikációs tevékenységeit

fejezeteinek készítésében vett részt. Két ciklusban részt vett a Csongrád Megyei Mérnöki Kamara vezetőségének munkájában is.

Kiváló munkássága során több kitüntetést és szakmai elismerést kapott: 1969-ben Kiváló dolgozó oklevél, 1970-ben Árvízvédelmi Érem kitüntetésben részesült, 1975-ben Vízgazdálkodási Kiváló Dolgozó elismerést adományoztak számára. A Csongrád Megyei Mérnöki Kamara 2014. évben az életpályája során hosszú időtartamon keresztül végzett szakmai munkájának és a mérnöktársadalomért végzett eredményes tevékenységének elismeréséül az „Örökös Tag” címet adományozta számára.

Vasdiplomáját megelőzően 2009-ben aranyoklevelet, majd 2019-ben gyémántoklevelet kapott.

TÖRÖK Hajnalka

humánpolitikai referens,
Igazgatási és Jogi Osztály
2016 óta az ATIVIZIG munkatársa

- ▶ elkészíti az iratokat a munka- és foglalkoztatási jogviszony létesítéséhez, szükség esetén pedig módosítja azokat
- ▶ oktatással kapcsolatos feladatokat végez, gondoskodik a személyi adatok folyamatos nyilvántartásáról

Víz Világnapi megemlékezés a Maros-torokban

A 2024. évi Víz Világnapi megemlékezés, önmagában ennek a napnak a jelentőségén felül még legalább kettő szempontból vált különlegessé a Vízügyi Történeti Emlékhely számára.

A statisztikai adatokra visszatekintve, az elmúlt 10 év legmagasabb látogatói létszáma ebben a tavaszi időszakban, és különösen a Víz Világnapján, március 22-én csúcstot döntött. Több intézmény megkeresésére, ezen a jeles napon, 119 diáknak, óvodásnak és felnőtt kísérőinek lett bemutatva a kubikosok életéről szóló állandó kiállításunk. A gyerekek a megszokott menet szerint betekintést nyerhettek egy ma már nem gyakorolt szakmába, a kubikosságot űző emberek mindennapi életébe, rajzolták, kirakhatták az óriás vízügyi puzzle-t, az udvaron talicskázhattak, valamint játékos formában ismerkedhettek a kültéri tárgyakkal. Öröm volt látni és hallani a nagy zsvajt, azt, ahogyan felnőtt és gyermek egyaránt kapcsolódott a jelenben a múlttal.

Azonban a szokásostól eltérően ebben az évben, először ezen a jeles napon, egy „régis újdonnal” is megleptük a látogatókat. Egy több mint 10 év óta „alvó” terepállványt sikerült újra működőképessé tenni, ezzel bővítve azon élmények számát, amivel vendégeink találkozhatnak. A Nagy Víz betörését szemléltető világító terepállvány

megmutatja, hogyan öntötte el Szegedet a Tisza, Petrestől egészen a belvárosig. Amikor kigyulladtak a fények, mindenki elcsendesült és feszülten figyelt...

Köszönet Patyik Péter kollégánknak, hogy megoldotta a megoldhatatlant.

KOVÁCSNÉ Makai Tímea

területi műszaki referens,
Vagyongazdálkodási és
Üzemeltetési Osztály

2018 óta az ATIVIZIG munkatársa

- ▶ ellátja az Újszegedi Vízügyi Történeti Emlékhely gondnoki feladatait
- ▶ feladata a múzeumi gyűjtemény katalogizálása, érték- és állagmegőrzésének biztosítása, valamint kapcsolattartás az Országos Vízügyi Múzeummal
- ▶ fogadja a látogató csoportokat, szükség szerinti tárlatot vezet

Német csoport látogatása a Tápéi szivattyútelepen

A Szegedi Szakképzési Centrum Móravárosi Szakképző Iskolájának vendégeként a németországi Jéna városából április 23-án Szegedre érkezett 12 fő épületgépész tanuló és két fő műszaki tanár. A 2006-os Tiszai árvíz során a német iskola egyik tanára Szegeden járt és tapasztalatokat szerzett az akkori védekezési munkákkal kapcsolatban. Ittléte idején a Tápéi szivattyútelep régi épülete felkeltette a műszaki érdeklődését, ezért közelebbről és diákjaival együtt is szeretne volna megtekinteni.

A látogatásra május 9-én került sor, amelynek során bemutattuk a Tápéi szivattyútelep 1927-ben készült régi épületét, gépészeti berendezéseit, valamint a 2013-ban épült új szivattyútelepet is. A csoportot a szegedi testvériskola angol-német szakos oktatója kísérte el.

A diákok és tanáraik is nagy érdeklődéssel figyelték, hogy az üzemben kívül helyezett, de a mai napig működőképes muzeális technika és az új, irányítástechnikai rendszerrel felszerelt gépészeti berendezések hogyan látták, illetve látják el az évek során változatlan szivattyúzási feladataikat. A szakmai kíváncsiságukat jól mutatta, hogy a látogatás két órán keresztül tartott, melynek során főként üzemeléssel, védekezéssel és gépészettel kapcsolatos nagyszámú kérdést tettek fel, amelyre örömmel válaszoltunk.

A program végeztével a jövő német épületgépészei és kísérőik is elégedetten és új élményekkel gazdagodva köszöntek el tőlünk. Ajándékba egy Jénai üvegből készült, Jéna városának látképével díszített gravírozott bögrét vehettünk át.

Ein besonderer Besuch der Tápé-Pumpstation

Am 23. April 2024 durften wir in Szeged 12 Studenten und zwei technische Lehrer des Bauingenieurwesens aus der deutschen Stadt Jena als Gäste der Berufsschule Móraváros des Berufsbildungszentrums Szeged willkommen heißen. Während der Theiß-Überschwemmung im Jahr 2006 besuchte einer der deutschen Lehrer Szeged und sammelte Erfahrungen mit den damaligen Schutzarbeiten. Das alte Gebäude der Tápé-Pumpstation weckte damals sein technisches Interesse, sodass er diese auch mit seinen Studenten besichtigen wollte.

Der Besuch fand am 9. Mai statt, bei dem das alte Gebäude und die mechanische Ausrüstung der Tápé-Pumpstation aus dem Jahr 1927 sowie der neuen Pumpstation aus dem Jahr 2013 vorgestellt wurden. Begleitet wurde die Gruppe auch von einer Englisch-Deutsch-Lehrerin der Berufsschule Móraváros.

Mit großem Interesse beobachteten die Schüler und ihre Lehrer, wie die stillgelegte, aber immer noch funktionsfähige Museumstechnik und die neuen, mit einem Steuerungssystem ausgestatteten mechanischen Anlagen ihre über die Jahre unveränderten Pumpaufgaben erfüllen können. Ihre fachliche Wissbegierde zeigte sich deutlich darin, dass der Besuch zwei Stunden dauerte und eine Vielzahl von Fragen bezogen auf den Betrieb, die Schutzarbeit und den Maschinenbau beantwortet werden konnten.

Am Ende des Programms verabschiedeten sich die angehenden deutschen Bauingenieure und ihre Begleiter zufrieden und mit den neuen Erfahrungen aus Szeged. Als Geschenk erhielten wir einen gravierten Becher aus Jenaer Glas, verziert mit der Ansicht der Stadt Jena.

MOLNÁR Róbert

szakágazati vezető,
Műszaki Biztonsági Szolgálat

1998 óta az ATIVIZIG munkatársa

- ▶ a Műszaki Biztonsági Szolgálat vezetőjének helyettesítése
- ▶ gondoskodik, hogy az új létesítmények, technológiai változások, gépek üzembe helyezési eljárásához szükséges dokumentációk rendelkezésre álljanak, ill. azok beszerzésére intézkedik
- ▶ az Igazgatóság mezőgazdasági vízszolgáltatási, öntözési feladatainak előkészítésében, végrehajtásában és elszámolásában, valamint az üzemeltetésben részt vesz
- ▶ gondoskodik a részleg kezelésében lévő belvízvédelmi-, és öntöző szivattyútelepek, gépek és berendezések üzemképes állapotban való tartásának biztosításáról

Szegedi Vízügyi SE focicsapatának jelentősége

Mint ahogy az már a 2023. szeptemberi **Vízpart** újságban is olvasható volt a **Szegedi Vízügyi SE focicsapata** benevezett a **Szeged Városi Kispályás Labdarúgó Bajnokság III. ligájába**, melyet a **Magyar Labdarúgó Szövetség Csongrád Megyei Igazgatóságának közreműködésével, a Dél-Alföld a Sportért Egyesület** szervezett.

Az őszi szezont követően a sajnálatos sérülések és a távozó kollégák miatt több poszton is átalakult a csapat. Ennek ellenére a sikeres – helyenként azonban peches – tavaszi szezon alapján, a negyedik helyen végeztünk. A bajnokság kiírásának köszönhetően a szervezők felkérték bennünket, hogy a következő szezonban már a II. ligában szerepeljünk, melyet el is fogadtunk.

A Szegedi Vízügyi SE focicsapatának krónikája nem csak az eredményekről kell szóljon. Az őszi szezonkezdet idején sajnos a szervezők és az ellenfelek is összekeverték a „vízügyet” a „vízművel”. De szerencsére ez csak a kezdetekben volt így. A lejátszott 21 meccs alatt mindenkinek volt alkalma megismerni és megtanulni a VÍZÜGYES csapatunk nevét.

A csapatban szereplő kollégák névsorát és az általunk képviselt egységeket végig olvasva egyből szembe tűnik, hogy jól szimbolizáltuk a vízügyes összefogást, hisz a csapatba összesen 10(!) egység „küldött” játékost.

Ezúton is köszönöm a részvételt és a sportszerű játékot az alábbi – jelenlegi és volt – kollégáknak:

Dr. Ágh Róbert (IJO) Balogh Endre (VVO), Bányai Máté (Hódmezővásárhelyi Szm), Báthory Imre (MBSZ), Bures Péter (Titkárság), Dési Bálint (IO), Kurucz Ádám (Csongrádi Szm), Márkus Péter (Szentesi Szm), Óri Dániel (Szentesi Szm), Sándor Zsolt (Szentesi Szm), Vass Bence (VÖO), Vidumánszki Tamás (ÁFO), Vizsnyiczai Olivér (MBSZ).

Nem utolsó sorban a csapat nevében ezúton is szeretném megköszönni a meccseinkre kilátogató törzsszurkolóink támogatását, buzdítását, akik nem egyszer fagyos szélben, esőben is kijöttek a meccseinkre. Veletek együtt folytatjuk szeptemberben.

SÁRI Csaba

szakágazati vezető,
Árvízvédelmi és Folyógazdálkodási
Osztály

2005 óta az ATIVIZIG munkatársa

- ▶ a szakhatóságok felkérése alapján gondoskodik a hatósági és szakhatósági szakmai vélemények kialakításáról, valamint részt vesz a felügyeleti ellenőrzéseken
- ▶ részt vesz a nemzetközi, különösen a határvízi egyezményekből adódó feladatok ellátásában
- ▶ közreműködik a szakágazatot érintő pályázatok műszaki munkarészének összeállításában

2024. évi Körös Kupa

Idén május elején a KÖVIZIG szervezésében, Gyulán került megrendezésre a Körös Kupa a gyulai, debreceni, szolnoki és a szegedi igazgatóságok részvételével. Az ATIVIZIG a tavalyi hazai győzelem után címvédőként érkezett a helyszínre, azonban az új csapatösszeállítási szabályok nagymértékben felborították a korábbi csapat tagjainak névsorát. A szabályban foglaltak szerint az Árvízvédelmi és Folyógazdálkodási Osztály tagjain kívül csak az léphetett pályára, aki 2014. óta a védelmi szervezeti beosztásban

folyamatosan szerepelt. Ennek megfelelően az Aczkov Szlávko, dr. Ágh Róbert, Bures Péter, Dávid László, Frank Szabolcs, Sági Rajmund, Sári Csaba, Vidumánszki Tamás alkotta csapattal vágunk neki a címvédésnek, mely a lejátszott három mérkőzésen szerzett nulla gólnak „köszönhetően” nem valósult meg. Ellenben a tisztas helytállással sikerült a férfi csapatnak megszereznie a negyedik helyezést a saját szurkolóink (Dr. Kozák Péter, Borza Tibor, Kovács Szilvia, Ismail Ahmad) nagy öröme.

Idén először került bele a napi programba a női hetes rúgó verseny, mely a szurkolók körében is nagyon népszerű.

szerűnek bizonyult. Igazgatóságunkat a Kéri Brigitta, Makainé Csík Anikó és Virág Mónika alkotta csapat képviselte. A lányok teljesítménye miatt az ATIVIZIG nem maradt dobogós helyezés nélkül, ugyanis a pontos lövéseknek és fontos védéseknek köszönhetően sikerült a harmadik helyet megszerezniük.

A sporteseményt egy rendkívül jó hangulatú baráti ebéd zárta, mely a pósteleki Mókus csárdában került terítékre.

Sári Csaba

Emléktáblát kapott Makón a Tisza szabályozója

Egy kedves makói lakos, Szabó István Antalné levelében kereste meg az Alsó-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóságot azzal, hogy levéltári kutatásainak eredményét ismertesse, miszerint Herrich Károly vízépítő mérnök szülőháza Makón a Széchenyi tér 4. szám alatt található. A szülői házban működött ugyanis a város első gyógyszertára, Herrich pedig ott született, az édesapja patikus volt. Szabó István Antalné kezdeményezte emléktábla elhelyezését a neves kultúr-mérnök tiszteletére, amelyre Igazgatóságunk támogatását kifejező nyilatkozatával válaszolt.

Herrich Károly 1818. december 4-én egy makói evangélikus családban született. Gyermekéveit az akkor megyeszékhelyként működő városban tölti, ahol a korabeli intelligencia teljes skálája megtalálható. Már korán megismerkedhetett az árvízveszéllyel, hiszen 1821-ben és 1830-ban is komoly fenyegetettségnek volt kitéve a város a Maros folyó által. Talán ezen élmények terelték a vízszabályozás felé. Középiskolába a pozsonyi evangélikus líceumba járt, majd a királyi akadémia után az Institutum Geometricum következett, ekkor már latin, német, francia és angol nyelvtudással bír. 1841-ben oklevelet kapott, Ceglédre került, ahol korábban tűzvész pusztított, így a város újjárendezési tervezésében vesz részt. 1845-ben Püspökladányban elmélyed a térség vízrendezési munkálataiban. 1846-ra Püspökladányt is elérte a Tisza-szabályozási ügy. Mivel a Tiszánál dolgozó inzsellérek nem győzték a sok teendő, felkérték Herrichet is a munkálatokban való részvételre. 1847. augusztus 23-án Széchenyi István, Lónyay Menyhért javaslatára kinevezte a Tisza-szabályozás osztálymérnökévé. 1850-ben a Tisza-szabályozási Központi Bizottság műszaki vezetője (főmérnöke) lesz. Itt feladata a munka szervezése, a költségvetés ellenőrzése és a tevékenységek műszaki felülvizsgálata. Országos ütemtervet készít a szabályozási munkák vonatkozásában, amelyek során Vásárhelyi és Paleocapa eltérő véleményét összekapcsolta. 1855-ben Belgiumban, Hollandiában, Franciaországban és Itáliában jár, ahol az ottani vízszabályozó munkákat tanulmányozza. Piemontban felkeresi Paleocapat és értekeznek a Tisza problémájáról. 1855 júniusában Budára összehívja a tiszai birtokosokat egyeztetés céljából. Évente tart beszámoló üléseket. A legnagyobb problémát már igen korán Szegednél a Ma-

ros torkolatánál jelzi. Az 1867. évi átszervezéseket követően a Közmunka és Közlekedésügyi Minisztériumban irányítja a víz ügyét. Az 1879. évben bekövetkező Szegedi Nagyárvízvet követően sok támadás éri, így 61 évesen visszavonul a munkától. A mérnökök társadalmi mozgalmában továbbra is részt vesz. A Magyar Mérnök Építész Egylet közlönyében több alkalommal publikál.

A közlönyben több fontosabb tanulmánya is megjelent, úgymint:

- A Tisza-szabályozás és a szegedi válság (1879),
- A csatornák és vasutak harca (1882),
- Az 1882. évi európai vízáradások és a magyar folyószabályozások (1883),
- A talajjavító járadék bankról (1884).

Ezen munkák magas felkészültségről és a külföldi szakirodalom részletes ismeretéről tesznek bizonyosságot. Herrich Károly 1888. november 21-én halt meg Budapesten.

2024. április 23-án Herrich szülőházánál kisebb ünnepi létszám gyűlt össze, ahol Makó Város Önkormányzata, a József Attila Városi Könyvtár és Múzeum valamint az ATIVIZIG közösen felavatta nemzetünk egyik inzsellérének emléktábláját.

Ezúton is köszönetemet fejezem ki Szabó István Antalnénak az ötletért és az avatás megszervezéséért.

BORZA Tibor

műszaki igazgató-helyettes,
Titkárság
2000 óta az ATIVIZIG munkatársa

- ▶ irányítja, koordinálja és ellenőrzi a felügyelete alá tartozó osztályok, egységek munkáját
- ▶ irányítja az Igazgatóság vízgazdálkodási szakágazati működését
- ▶ védekezés idején központi védelemvezető-helyettes

Elköszönés Varga Ferenctől

Szomorúan értesültünk arról, hogy korábbi kollégánk, Varga Ferenc hosszú betegséget követően elhunyt. Varga Ferenc Igazgatóságunknál fogalom volt. Munkája, habitusa, Igazgatóságunk iránti feltétlen lojalitása révén olyan elismertséget vívott ki számára, mely kiemelte közülünk. Az Igazgatóságunk állományában eltöltött 45 év szolgálati idő során egyedülálló szakmai pályafutása volt.

Habár munkatársak voltunk, de kapcsolatunk az idő előre haladtával bensőségesebbé vált. Erre támaszkodva szeretnék most búcsúzni Tőle.

Varga Ferenc, vagy ahogyan mi ismertük „Feri Bácsi” 1938. június 7-én született Szegeden. Itt folytatta általános iskolai tanulmányait és ekkor köteleződött el a könyvek szeretete, a tudás tisztelete mellett. Ebben jelentős szerepe volt a Minorita Rendháznak és az ott szolgáló Atyáknak. Tanulmányait a Radnóti Miklós Gimnáziumban folytatta 1952-1956 között, ahol kivételes tanárai segítettek és emberileg is példát mutattak számára. Gimnáziumi osztályfőnöke dr. Török László volt, aki az 1953-ban megalapított Vízügyi Szakközépiskola első igazgatója volt. A sikeres érettségi vizsgákat követően 1957-ben esztergályos szakmunkás bizonyítványt szerzett és elhelyezkedett a Fogaskerek Gyárban. Ezt a kötelező sorkatonai szolgálat követte, amelyet 1961-ben zárt. Okleveles mérnöki diplomáját 1968-ban a Budapesti Műszaki Egyetemen vette át.

Igazgatóságunknál 1961-ben kezdte munkaviszonyát először a Gépüzemben vasesztergályosként. Ezt követően 1964-1971 között a Műszaki Tervezési Osztályon dolgozott Petheő László irányítása alatt. Itt az első időkben a talajmechanikai szakvélemények összeállítását végezte, majd szerkesztő-tervezőként tevékenykedett. Olyan kivételes felkészültségű vezetők irányították munkáját, mint dr. Veress Jenő (Szőreg korábbi főjegyzője), vagy vitéz Csenkey István. 1969-1971 között a talaj mintavételi csoport vezetőjeként szintén kiváló szakemberekkel dolgozott együtt. 1969-1979 között korábbi gimnáziumi osztályfőnöke, dr. Török László Igazgató felkérésére, a Széchenyi István Gimnázium és Szakközépiskolában szakmai gyakorlatot, vízügyi gazdaságtant és vízügyi ismereteket oktatott. 1971-1981 között az akkor megalakult Termelési Központ Termelési Főosztályán életre hívott Építési Osztályra került műszaki ellenőrként. Tevékenysége során olyan jelentős beruházások megvalósítását segítette, mint a Köröséri belvízrendszer fejlesztése, az Alpár-Nyárlőrinci belvízrendszer fejlesztése, a Maros jobbparti töltés erősítés, illetve egyik legnagyobb munkája a Szegedi belvárosi téglatámfal és az érintett folyószakasz szabályozási feladatai, továbbá a Matyéri Evezős és Kajak-Kenu pálya megépítése. 1980-1988 között a Szegedi Szakasz mérnökség termelési szakasz mérnök helyetteseként, a napi feladatok mellett bekapcsolódott a Medencés Kikötő kivitelezési munkálataiba is. Ezt a mórahalmi első uszoda építési munkálatai követték, majd Mezőkovácsháza

és Mezőhegyes csatornázási és szennyvízkezelő telepeinek megvalósítását segítette. 1988-1991 között a Dobi László irányítása alatt álló Gépüzemhez került, ahol a Földmunka üzemet irányította. Ezen időszakában a Tótkomlós-éri-, a Kenyere-éri-, és Veker-éri főcsatornákkal összefüggő munkákat ellenőrizte, majd később kirendelésre került a Bős-nagymarosi beruházáshoz kapcsolódó Ipoly folyószabályozási munkálataihoz. 1991-től az Árvízvédelmi és Folyószabályozási Osztályra került áthelyezésre, Török Imre György irányítása alatt. Közreműködésével valósultak meg a Tisza jobb parti védtöltés töltéserősítési munkálatai a Boszorkánysziget Szerb határ közötti szakaszon, az Alsó Lúdvári szivattyúállás kiépítése. 1998-tól nyugállományba vonult, de aktívan segítette a Dong-éri főcsatorna töltéserősítési munkálatait.

Az Igazgatóság vízrelhárítási feladataiban 45 éves szolgálata során aktívan vállalt részt és valamennyi árvíz eseményben irányítói, szakaszvédelem-vezetői és helyettesi feladatokat látott el. Már nyugdíjasként az 1999., a 2000. és a 2006. évi rendkívüli árvizek során segítette a védekezők munkáját, részt vállalva a 11.01. árvízvédelmi szakasz védelemvezetői feladatainak ellátásában.

Nagyon fontosnak tartotta szakmai tapasztalatainak átadását a fiatal munkatársak számára. Széleskörű felkészültsége, területismerete megnyugtató hátteret biztosított a közösen végrehajtott feladatok során. Alapossága híres volt a kollégák között. Tanácsaival mindenkinek szívesen segített.

E sorok írója mintegy 10 évig vele együtt irányította a jobbparti árvíz védekezéseket Szegeden. Helyismerete, helyzetmegítélése nélkülözhetetlen volt a védelmi feladatok megoldása során. Rendkívül kritikus szemmel vizsgálta a jelenségeket és mindenkit kellő óvatosságra, körültekintésre intett. Munkatársai közül néhányan emlékezhetünk azokra a jellegzetesen elhangzott: „Várszi!” felszólításokra, ami figyelmeztetett bennünket arra, hogy valamit elsiettünk, vagy nem vettünk figyelembe. Személyes élményem volt „Feri Bácsi”-val kapcsolatban a 2006. évi rendkívüli árvíz során, amikor a korábban általa műszaki ellenőrzött szegedi Partfal mentén tapasztalt árvízi jelenségeket együtt „kezeltük”. E sorok lejegyzője hezitálva várta az árvízvédekezés végét, mondván „mit szól majd a tapasztalt jelenségekhez”... Az árvíz követő egyik feltárás kapcsán azt mondta: „Apa! Ne hezitálj, ami elromlott azt meg kell javítani...” És

Varga Ferenc 1938-2024

Búcsúzóom kedves kollégáimtól, barátaimtól, szeretett munkahelyemtől az ATIVIZIG-től.

Feri bácsi

így történt, melyhez kapcsolódóan teljesen megújult a szegedi árvízvédelmi rendszer. Nyugdíjas éveiben sem felejtette el az Igazgatóságot és rendszeres látogatásaival jókedvet hozott a mindennapokba. Minden korábbi kollégához volt egy jó szava és amennyiben úgy ítélte meg, bizony véleményének is hangot adott műszaki kérdésekkel kapcsolatban.

Magánemberként a tudás, a könyvek szeretete jellemezte. Mindig nagy lelkesedéssel mesélt családi történeteiről, illetve élményszámba mentek beszámolóit a családi kirándulásokról. Élete során mintegy 77 magyar várat keresett fel, nem említve az egyéb utazási célállomásait, amit gazdagon örökölt meg fényképekkel.

Rendkívül gazdag életpályáját betegsége törte meg, amit 2024-ben bekövetkezett elhunytá zárt le. Alapossága, felkészültsége, műveltsége minden munkatárs számára példa volt, lojalitása és példamutatása széleskörű elismerést biztosított számára.

Tűzoltási gyakorlat

A jogszabályi előírásoknak megfelelően Igazgatóságunkon idén is megtartottuk az éves tűzriadó gyakorlatot. 2024. május 7-én a Központi Székházban a Stefánián, május 8-án pedig az Irinyi János utcai irodaépületben.

Ahol tűz van...

„Ahol tűz van, ott van füst is.” Ezzel a szójátékkal élve örömmel említem meg, hogy az Igazgatóság Irinyi János utcai irodaházánál megjelentek a füstifecskek.

Varga Ferenc okleveles mérnök 86 évet élt és aktív pályafutásából 45 évet az Alsó-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóságért dolgozott. Élete és pályája meghatározó az Igazgatóság történetében.

Feri Bácsi! Nyugodjék Békében!

DR. KOZÁK Péter

igazgató, Titkárság

1994 óta az ATIVIZIG munkatársa

- ▶ biztosítja az Igazgatóság hatáskörébe tartozó feladatok jogszabályok szerinti, tervszerű, műszaki és gazdaságossági követelmények szerinti ellátását
- ▶ felelős az Igazgatóság tevékenységének jogszabályban előírt követelményeknek megfelelő ellátásáért, az igazgatóság vagyonaért, tervszerű és gazdaságos működéséért
- ▶ irányítja az Igazgatóságot, valamint a közvetlen alárendeltségébe tartozó egységeket

Az előző évek bevett szokása már, hogy az Irinyiben lévő tűzriadó gyakorlatot követően a tűzoltókészülékek használatát valódi tűz oltása közben, ellenőrzött és szabályozott körülmények között ki lehet próbálni. A tűzoltási gyakorlaton résztvevő kollégák ezáltal gyakorlatban is megtapasztalhatják milyen is a valódi tűz, mekkora hővel, füsttel és lánggal ég és mi a hatékony módszer a tűz továbbterjedésének megfékezésére.

Az oktatás során ABC 6 kg-os porral oltó illetve 6 kg-os ABF habbal oltó készülékek kipróbálására volt lehetőség, valamint a tűzoltóponyva tűzfelfújtási tulajdonságát is megfigyelhették a kollégák. A lelkes jelentkezők minden tüzet sikeresen eloltottak.

CZAKÓ-PONTYIK Ágnes

munka- és tűzvédelmi ügyintéző, Vagyongazdálkodási és Üzemeltetési Osztály

2020 óta az ATIVIZIG munkatársa

- ▶ részt vesz a munkavédelmi és tűzvédelmi oktatások szervezésében és lebonyolításában, a munka- és tűzvédelmi ellenőrzésekben
- ▶ javaslatot készít a munkavédelmi-tűzvédelmi fejlesztésekre, ellenőrzésekre

A füstifecske apró testű, villámgyors röptű énekesmadár, a nyílt vidék madara, mely főleg ember alkotta szerkezetekre építi fészket és szinte mindenütt elterjedt, ahol emberek élnek. Csésze formájú fészket sárgolyókból építi. Repülés közben rovarokkal táplálkozik. E madárfaj jelentős mértékben kötődik az emberekhez.

Czako-Pontyik Ágnes

50 éves a Vízügyi SE

SE 50 csoportkép

A Szegedi Vízügyi Sportegyesület 1974-ben jött létre, így ebben az évben ünnepeltük az SE megalakulásának 50. évfordulóját. 2024. április 26-án egy szép pénteki napon 14 órakor az ATIVIZIG jelenlegi létszámából az aktív sportbarátok, valamint az SE korábbi elnökei, ill. elnökségi tagjai összegyűltek és hol ünnepélyes, hol pedig játékos vidám hangulatban emlékeztek meg az elmúlt félszáz évről. A jelenlegi fiatal dolgozók megismerhették Benke György és Tripolszky Imre egykori elnököket, de jelen voltak az eseményen Kádár Mihály és Fehér Józsefné volt elnökségi tagok is. A rendezvénynek az Irinyi épületünk ebédlője adott otthont.

Az elnöki köszöntőt követően Kádár Mihály elevenítette föl az SE első 40 évét. Megtudhattuk, hogy 1974-ben az Igazgatóság létszáma 1500 fő volt, közülük a 30 év alatti fiatalok száma kb. annyi volt, mint az Igazgatóságunk jelenlegi létszáma. Sportolni szinte mindenki szeretett, így alakult meg 1974-ben a Szegedi Vízügyi Sportegyesület. Az alakuló közgyűlés kajak-kenu, kézilabda, tájékoztató futó szakosztályok, és tömegsport bizottság létrehozását határozta el. Később működött még sportegyesületünkönél asztalitenisz és túramotor szakosztály is. Felelevenítésre kerültek a házi bajnokságok, városi bajnokságok, a sportszövetség és felügyelőség valamint a KISZ égisze alatt létrejött rendezvények, MEDOSZ-versenyek. Megtudhattuk, hogy az éves versenynaptárban a legnagyobb létszámot a házi bajnokságok versenyzői adták, melyeket a következő sportágakban rendeztek meg az egyes évadokban: sakk, biliárd, asztalitenisz, tollaslabda, tenisz, kis- és nagypályás labdarúgás, lövészet, teke

és fallabda. Külön említésre méltó a Székesfehérvári VIZIG-gel 1974-től megrendezett sporttalálkozó, amelyet 1979-ig évente két alkalommal, 1980-tól évente egyszer bonyolítottak le és kisebb kimaradással ugyan, de a mai napig fennálló tradíció.

Az elmúlt 10 évről regnáló elnökként elmondtam, hogy az egyesület legnagyobb vívmánya a fennmaradás. A jelenlegi egyetlen és egyértelmű cél, hogy az ATIVIZIG dolgozók részére biztosítsuk a szabadidő aktív eltöltésének lehetőségét. Erre a tápéi Egészségmegőrző Centrumunk kiválóan alkalmas, ahol tenisz, strandröplabda, lengőteke, asztalitenisz, darts és egy jól felszerelt konditerem áll a sportolni vágyó kollégák rendelkezésére. A pálya- és időpont foglalás az Informatikai Osztály által létrehozott korszerű felületen lehetséges minden dolgozó számára. Az SE saját üzemeltetésű úszóművel rendelkezik a közeli Tisza parton, amely létesítmény a vízisportok, illetve a horgászat kedvelői részére nyújt lehetőségeket.

Érmek

Az elmúlt 50 év elért eredményeit bizonyító érdemérmek, kupák, serlegek és oklevelek kiállítását is megszerveztük az évforduló alkalmából, amely a helyszínen megtekinthető volt.

A köszöntőt és visszatekintéseket a rendezvény aktív percei követték. Minden jelenlévő megmérettette magát kapura rúgásban és dartsban. A szabályok rendkívül egyszerűek voltak és mindenki számára esélyt adtak mindkét „spotágban”. Aki be tudta gurítani a labdát az Irinyi épület parkolójában felállított kiskapuba kb. 30 méterről, illetve aki eltalálta a 20-as szeptort az tovább jutott. A kieső versenyzők lelkes szurkolással folytatták. Így rövid időn be-

Báthory Imre a kapura rúgás győztese

Vidumánszki Tamás a darts bajnoka

lül két bajnokot avattunk: Báthory Imre nyerte a kapura rúgást, míg Vidumánszki Tamás lett a darts bajnok.

A sportversenyek fáradalmait a „Megyery-féle” – ismételten az elvárásoknak megfelelően – remekül sikerült étek elfogyasztása mellett pihentük ki, desszertként pedig az SE zászlajával díszített ünnepi csokoládétortát kóstolhattuk meg.

Ezúton is köszönetemet fejezem ki a rendezvény lebonyolításában segítséget nyújtó kollégáim felé.

Borza Tibor

Zenétől hangos a Pince Klub

Immáron harmadik nyugdíjas összejövetelünket tartottuk a Pince Klubban. Örömmel tölt el, hogy nem csökkent az érdeklődés és nagyon jól telt a délután.

A programot egy rövid zenei műsor is színesítette, melyet a Talentum Alapítvány kulturális projektje keretében, francia és török fiatal önkéntesek adtak elő.

GAZDAG Erzsébet

nyugalmazott gazdasági igazgató-helyettes

Víz Világnap az ATIVIZIG-nél

Az Alsó-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság és a Magyar Hidrológiai Társaság Szegedi Területi Szervezete idén három korosztály (óvoda, általános iskola alsó- és felső tagozat) részére hirdetett pályázatot a Víz Világnapjához kapcsolódóan.

2024-ben a világnap témaköre a "Víz a békéért" volt.

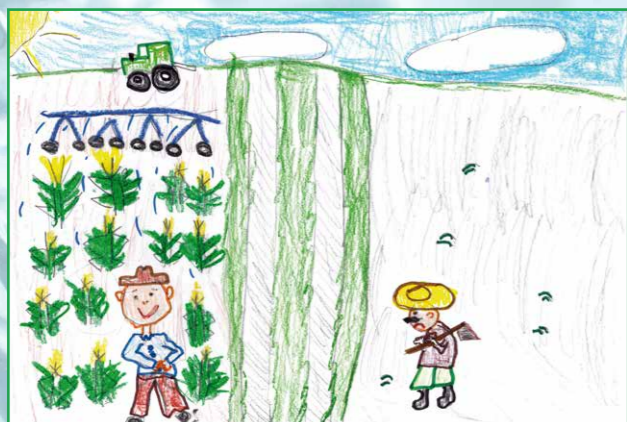

Az ATIVIZIG pályázati kiírására szebbnél szebb alkotások érkeztek, komoly kihívást adva a zsűritagoknak.

Március 30-án egy rendhagyó helyszínen, a mendécs kikötőnkben vehették át díjaikat a legszébb rajzokat beküldött gyerekek.

A kellemes délután során izgalmas kaland részei voltak vendégeink, megtekintették a jégtörő hajónkat, sőt a bátrabbak még hajózártak is.

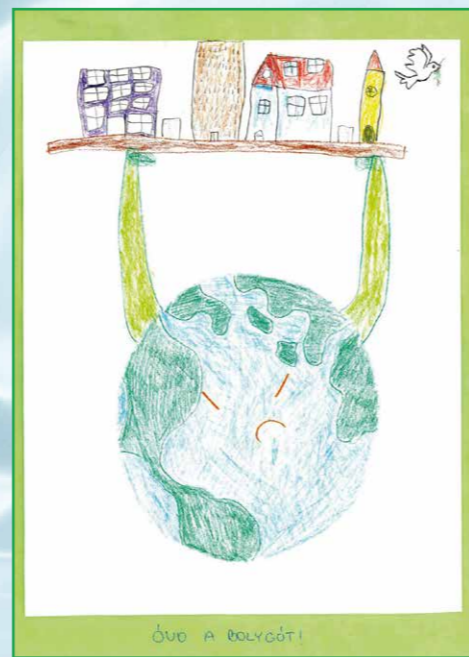
Kovács Szilvia

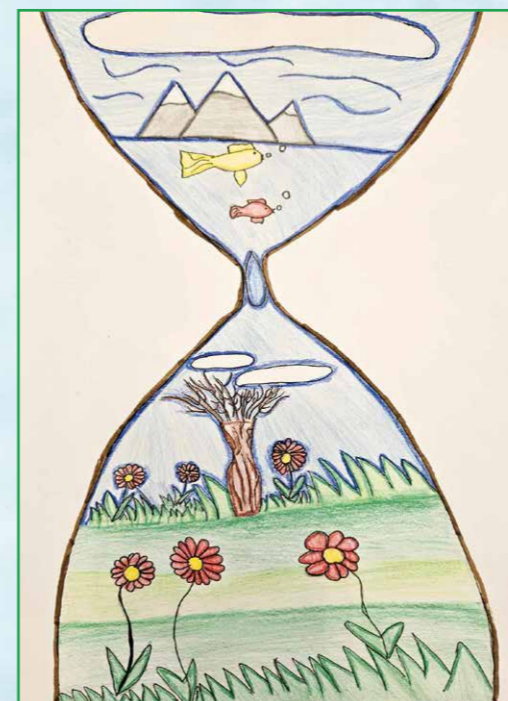
I. korcsoport, 1. hely: Szaszko Anna

I. korcsoport, 3. hely: Tirpák Dominika

I. korcsoport, 2. hely: Sági Áron

II. korcsoport, 1. hely: Varró Elza Anna

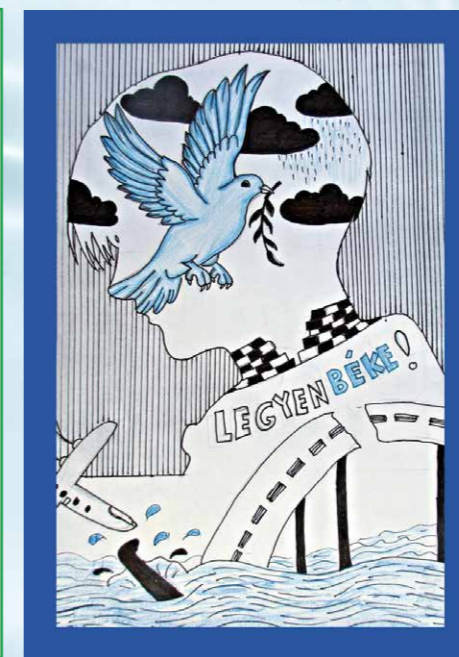
II. korcsoport, 2. hely: Bari Sári

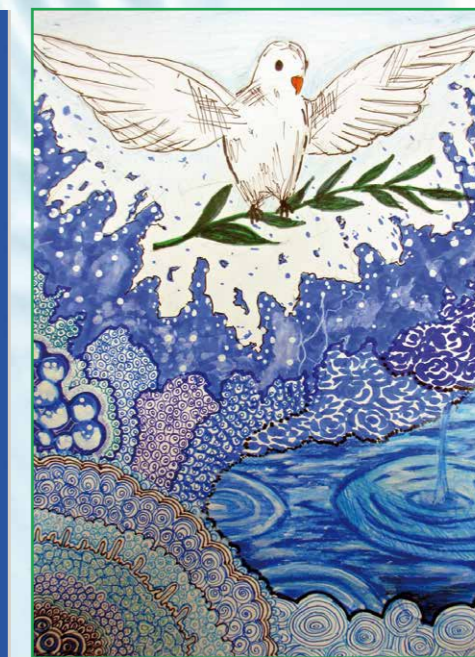
II. korcsoport, 3. hely: Porkoláb Aida

III. korcsoport, 1. hely: Vámos Gellért

III. korcsoport, 2. hely: Volent Nikolett Alida

III. korcsoport, 3. hely: Kovács Zora

Tudományos Konferencia a Szegedi Nagyárvíz 145. évfordulóján

Az 1870-es évtizedben egymás után következtek az árvizes évek és a legnagyobb vízszintek mindinkább emelkedtek. 1876-ban a szegedi

A konferencia résztvevői

vízmércén mért 786 cm-es, 1877-ben pedig a 795 cm-es tiszai vízállás ellen kellett védekezni. Azt mondhatjuk, hogy Szegeden a kényszerűség kialakította az árvízvédelem szervezeti formáit, az árvízvédekezés szinte már hozzátartozott a nagyrészt földművelő lakosság tavaszi munkáihoz.

Lábdy Jenő műszaki főig. h. köszöntőt mond

1879. március 3-án a vízállás 795 cm volt, a víz elérte az előző évek legmagasabb vízállását. Előtérbe lépett a mentés és menekülés kérdése. Az emberek igyekeztek ingóságokkal biztosabb helyet felkeresni. Az egész ország lélegzetvisszafojtva szemlélte a város víz elleni küzdelmét.

Március 5-én a vízállás 806 cm-es rekord magasságra hágott, de megnyugvást keltett, hogy délre megnyílt a közlekedés a bekötött hajóhídon át Újszeged irányába.

A szabadulás reményével tért mindenki nyugalomra, nem is sejtve a borzasztó veszélyt, mely ez alatt Petresnél – az Algyő-percsorai töltés felső végpontja közelében, 20 kilométerre a várostól – bekövetkezett. A töltés itt Várady Ignác, kiváló társulati mérnök közvetlen felügyelete alatt állt. Nevezett mérnök este 7 órakor az egész szakaszt szemle alá véve, a petresi töltésen sem észlelt semmiféle gyanús körülményt. Alig távozott Várady 2 kilométerre, mikor az őrző katonára vészlővéseit hallotta. Rögtön visszafordult s azt tapasztalta, hogy a töltés mintegy 20 öl (38 m) hosszúságban egészen eltűnt és a nyíláson át a Tisza iszonyú erővel és robajjal ömlött a percsorai rétre. A 3 öl (5,7 m) magasságú vízoszlop mindinkább szélesedett, úgy, hogy a szakadás elzárására még gondolni is teljesen képtelenségnek látszott. A szakadás következtében a szegedi vízmércén este 9 órakor már apadás jelentkezett.

A következő napokban Szeged népe az Alföld-Fiumei vasút töltésén folytatott elkeseredett küzdelmet. Március 11-én este azonban hatalmas vihar támadt. Az orkán oly elemi erővel tombolt, hogy a fáklyákat tartóik kezéből is kicsavarta. Éjfélre az egyes vonalszakaszok elsötétedései mind sűrűbbek és gyakoribbak lettek. Március 12-én hajnali 1:30 órakor az északnyugati szél által keltett hullámok az Alföldi vasút töltését átszakították, az árvíz Szeged városára zúdult. A Makkos-erdő közelében betört víz elöntötte Rókust és Felsővárost, majd a budapesti országút után a Belváros és Alsóváros is víz alá került.

Az Alföld árvizekben bővelkedő történelmének legnagyobb katasztrófája volt ez. A szegedi nagy árvíz méreteiben és főleg hatásában fölülmúlta a Pestet és Budát nagyrészt romba döntő, emlékezetes 1838. évi árvizet is. A gátakat heteken át ostromló árvíz elleni hősiességében Szeged „elesett”. Az árvíz azonban, amely csaknem 160 emberéletet követelt, a város 6350 háza közül hatereterteljesen elpusztított és több mint hatvan ezer embert hajléktalanná tett, egyben fordulópontot jelentett a romjaiban újjáépülő Szeged korszerű városképe kialakításában és a Tisza-völgy árvízvédelme, sőt az egész magyar árvízvédelem fejlődésének történetében.

Az Alsó-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság életében minden évben ünnepi keretek között em-

Sári Csaba előadása

lékezünk meg a Szegedi Nagyárvízre március 12-én. Ezen alkalmakkor kerülnek átadásra az „Alsó-Tisza vidékért” kitüntetések emlékérméi is. Ebben az évben, a Nagyárvíz 145. évfordulója alkalmából rendhagyó módon tudományos konferenciát szerveztünk, amelynek a Szent-Györgyi Albert Agóra adott otthont.

Az emlékkonferencián köszöntőt mondott az Országos Vízügyi Főigazgatóság, Szeged Megyei Jogú Város Önkormányzata, a Nemzeti Közszolgálati Egyetem, a Csongrád-Csanád Vármegyei Mérnöki Kamara valamint a Magyar Hidrológiai Társaság Szegedi Területi Szervezete, illetve az Alsó-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság vezetése.

A konferencián 7 előadás hangzott el, amelyek előre meghatározott tematikus szerkezetben követték egymást az alábbiak szerint:

- 1. A vízgyűjtő állapota 1879 előtt**
Dr. Sipos György, a Szegedi Tudományegyetem Geoinformatikai, Természet- és Környezetföldrajzi Tanszék tanszékvezetője

- 2. Az árvízvédelmi rendszer állapota 1879 előtt**
Sági Rajmund és Vidumánszki Tamás, az Alsó-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság vízügyi referensei
- 3. A város szerkezetének fejlődése 1879 előtt**
Dr. habil. Blazovich László, a Csongrád-Csanád Vármegyei Levéltár nyugalmazott igazgatója
- 4. Az árvízkatasztrófa bemutatása**
Borza Tibor, az Alsó-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság műszaki igazgatóhelyettese
- 5. A vízgyűjtő változása 1879-2023 között**
Dr. Barta Károly, Szegedi Tudományegyetem Geoinformatikai, Természet- és Környezetföldrajzi Tanszék egyetemi docense
- 6. Az árvízvédelmi rendszer állapota 1879 után**
Sári Csaba és Kéri Brigitta, az Alsó-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság szakági vezetője és árvízvédelmi referense
- 7. A város szerkezetének fejlődése 1879 után**
Vesmás Péter, DLA Ybl-díjas építész, a Magyar Művészeti Akadémia Szegedi Regionális Munkacsoportjának vezetője

A rendkívül magas színvonalú előadások sajátos oldalról világították meg egyrészt az árvízkatasztrófa előtti időszak történéseit, másrészt pedig a katasztrófa következményeit, illetve az azt követő időszak jellemző változásait. Az előadások előtti és a rendezvényt követő személyes beszélgetésekre, illetve a kollégáktól azóta felém érkező visszajelzésekre alapozva kijelenthető, hogy a konferencia résztvevői sok érdekes és értékes információval gazdagodtak Szeged és a Tisza évezredes együvé tartozását illetően. A konferencia szervezői bíznak abban, hogy Szeged népe a jövőben is úgy tiszteli, szereti, féli és félti majd a folyó és a város eme kötelességét, mint eleink tették és a jelen generáció is teszi.

Borza Tibor

MHT HÍREK

2024. május 28-án a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Szent László kápolnájában megrendezett Magyar Hidrológia Társaság éves közgyűlésén, Lázár Miklós kollégánk színvonalas szakmai munkájának elismeréseként vette át a Dr. Schafarzik Ferenc díjat.

Dr. Schafarzik Ferenc emlékéremmel tüntethető ki a Magyar Hidrológiai Társaságnak az a rendes tagja, aki a vízzel foglalkozó szakterületek valamely ágában hosszú időn át elmélyült, magas színvonalú tudományos munkát, oktató és szakirodalmi tevékenységet végzett.

Priváczi-Juhászné dr. Hajdu Zsuzsanna

Megvalósult egy álmom

A 11.03.06. Dongéri és 11.02.06. Baksi gátörtelepek vezetékes ivóvíz ellátása

1996-ban új, modern gátörház épült a 11.03. árvízvédelmi szakasz Dongér bp töltés 4+609 szelvényében. Az új örház vízellátását egy 1971-ben létesített 220 méter mélyfúrású kút biztosította. 2020-tól a kút vízszállító képessége ingadozni kezdett, vize homokot szállított.

Az épületbe érkező víz ihatatlanná, szagossá vált, homoktartalma károsította az elektromos berendezéseket (hidrofor, vízmelegítő, mosogatógép, mosógép). A kút többszöri felújítási kísérlete sem hozott megnyugtató eredményt. A 2021. évi kút felülvizsgálat megállapította, hogy a szűrőréteg beszakadt, a kút használhatatlan, vize ivásra alkalmatlan, felújítása várhatóan nem hozza a várt eredményt, javasolt egy új kút létesítése.

Az örtelep ivóvíz ellátását ideiglenesen palackos vízzel biztosítottuk.

A 2021. évi őszi Árvízvédelmi felülvizsgálaton Igazgató úr elrendelte egy, a jószág itatására alkalmas sekély fúrású kút létesítését és az örtelep vezetékes ivóvízellátás lehetőségeinek felülvizsgálatát. 2022-ben a 24 méteres nortonkút megfúrásra került, elkészültek a vízvezeték tervei, az engedélyeztetés és a közmű egyeztetések.

A terv alapján Baks községből egy 561,8 fm D63 KPE és egy 518,6 fm D40 KPE nyomóvezeték keresztül a Dongér főcsatorna és Csanytelek-Baks műút átfúrásával kerül kiépítésre a vezeték oly módon, hogy a 11.02.06. Baksi gátörtelep is az új hálózatról kapja az ivóvizet.

A Dongér főcsatorna és a műút átfúrása 2023 decemberében készült.

2024. március 5-én szakasz mérnökségünk saját kivitelezésben gátör kollégák és közfoglalkoztatottak bevonásával megkezdte a kivitelezést (kitűzés, közmű feltárások, nyomvonal takarítás, csőfektetés).

2024. március 14-én megtörtént a sikeres nyomáspróba, majd március 18-án az érintett örtelepek legnagyobb öröme és megelégedésére a hálózat üzemképes állapotba került.

A fentiekben leírt „saját” kivitelezésben történt munkavégzéssel jelentős költségmegtakarítással tudtuk a feladatot elvégezni.

A megvalósult álmot köszönjük: az Igazgatóság vezetőségének, valamint a VVO részéről előkészítést végző Szabó Tibornak, az ÁFO részéről kitűzést végző Maráz Gábornak, a kivitelezést a helyszínen irányító Kurucz Ádámnak, a műszaki, kivitelezési munkákban aktívan résztvevő Farkas József és Kovács Gábor gátörnek, továbbá Győri János kollégánknak.

Fotó: Badar Boglárka

HÓDMEZŐVÁSÁRHELYI Szakasz mérnökség

Újra jön a „román víz”

A Magyar-Román Vízügyi Műszaki Vegyesbizottság I. ülészaka határozatának megfelelően az aradi székhelyű Meliorációs Nemzeti Ügynökség (ANIF ARAD) az ATIVIZIG-gel évente megkötésre kerülő szerződés alapján öntözővizet szolgáltat a Királyhegyes-Szárazéri főcsatorna közvetítésével magyar területi felhasználásra.

2023-ban a román oldali vízszolgáltató rendszer elemei rekonstrukcióra, illetve fejlesztésre kerültek a ROHU-224 MURESE elnevezésű Európai Unió által finanszírozott projekt megvalósítása keretében. A román területi vízellátó útvonalon felújításra került a marosi fővízkivétel (SP Muresel), a Maros (Canalul Muresel) csatorna (12.175 m), az Összekötő (Canalul Ier Ligatur) csatorna (1.475 m), valamint a Szárazér (Canalul Ier) csatorna (19.050 m). A csatornákon lévő 21 db műtárgy (5 zsilip és 16 híd, átereszt) szintén felújításra kerültek. Fontos, új elemként a Szárazér határszakasza felett, ro-

PATAKI Dávid

szakasz mérnök, Csongrádi Szakasz mérnökség

2014 óta az ATIVIZIG munkatársa

- ▶ szervezi, irányítja és ellenőrzi a vezetése alatt álló Csongrádi Szakasz mérnökség munkáját, melyért egy személyben felelős
- ▶ szaktanácsadással és szakirányítással közreműködik a helyi jelentőségű igazgatósági feladatok ellátásában
- ▶ végrehajtja az igazgatóság vagyonkezelésében lévő vizek, vízi létesítmények üzemelési és karbantartási feladatait

mán területen vízhozam mérő műtárgy került kialakításra.

A kivitelezés ideje alatt a román fél nem vállalta a vízszolgáltatás biztosítását, így tavaly nem került sor a szerződések megkötésére sem. A szolgáltatás kiesése a magyar gazdáknak jelentős problémát okozott.

A projekt zárása tavaly decemberben megtörtént, így a vízátvezetési tevékenység idén újra megindulhatott. A szükséges szerződések megkötését követően a szolgáltatás április 15-én kezdődött meg. Áprilisban 550 em³, májusban 1300 em³ öntözővíz került ezen az útvonalon Magyarország területére. A partneri kapcsolattartás folyamatos, a magyar oldali fenntartási üzemelési feladatok ellátása szakasz mérnökségünk kiemelt feladata. A gazdák örülnek a vízbázis ismételt rendelkezésre állásának és a szolgáltatás minőségét sem érte eddig negatív kritika.

Fontos jövőbeni feladat, hogy a pontos elszámolás érdekében kölcsönösen meggyőződjünk a vízhozammérő műszerek jó működéséről, melynek érdekében közös kézi vízhozammérésekre van szükség. A román és magyar vízhozammérő brigádok többszöri egyidejű adatméréseket végeznek a műszeradatok ellenőrzésére. Az első közös mérésre június 11-én került sor.

VERSEGI László

szakasz mérnök, Hódmezővásárhelyi Szakasz mérnökség

1990 óta az ATIVIZIG munkatársa

- ▶ szervezi, irányítja és ellenőrzi a vezetése alatt álló szervezeti egység és örszemélyzet munkáját
- ▶ koordinálja a szakasz mérnökség számviteli, pénzügyi, munkaügyi, igazgatási, anyaggazdálkodási és ingatlan-nyilvántartási feladatait

Bemutatkozik a KGO

A Közgazdasági Osztály a gazdasági igazgatóhelyettes közvetlen irányítása és felügyelete alá tartozik.

2020. július 1-je óta látom el a Közgazdasági Osztály osztályvezetői feladatait. Az Osztály életére mindig is jellemző volt a költözködés és a különélés (egy emeleten még talán sosem voltunk). 2017 tavasza óta az Osztály az ATIVIZIG Irinyi János utcai épületének 4. és 5. emeletén dolgozik. Az Osztály létszáma az egyik legmagasabb a központi osztályok közül, jelenleg 22 fő, amelynek összetétele a fluktuáció miatt sajnos folyamatosan változik, továbbá az elmúlt években a legnagyobb kihívást a több évtizedes tapasztalattal rendelkező, nyugdíjba vonuló kolléganőim pótlása jelentette (Gajdács Istvánné, Huszta Ibolya, Bonyákné Győri Márta, Terhes Sándorné, Vizsnyiczainé Mészáros Irén, Szalai Marianna).

A 2018. január 1-jén hatályba lépett Szervezeti és Működési Szabályzat óta Osztályunk „Közgazdasági Osztály” néven funkcionál, Számviteli és Költségvetési Csoportokból áll.

Az Osztály rendkívül szerteágazó feladatkörrel rendelkezik, vannak havi, negyedéves és éves gyakoriságú, rendszeres és eseti feladataink.

Talán az egyik (minden ATIVIZIG-es dolgozót érintő) legfontosabb feladatunk, hogy mindig időben megérkezzen mindenkinek a munkabére. Ehhez a bérügyintézők az ATIVIZIG összes szervezetét egységével és a MÁK-kal napi kapcsolatban vannak. A Magyar Államkincstár Illetmény Számfejtési Rendszerében rögzítik a számfejtéshez szükséges adatokat, amely kb. 477 fő közalkalmazott (munkajogi létszám) és mintegy 200 fő közfoglalkoztatott kezelését jelenti.

További napi feladataink közé tartozik:

- Az adóbevalláshoz szükséges M30-as igazolások és az évközi adókedvezmény érvényesítéséhez

kitöltendő nyomtatványok kiadása, majd leigazolásuk után azok továbbítása a MÁK felé.

- Egységektől kapott távollét, táppénzes papír, CSED-GYED kérelmek, egyéb juttatások, túlóra, védekezés, szociális segély, születési támogatás, BM jutalom, jubileumi jutalom, egyéb jutalom, védőszemüveg térítés, oktatási költségek, levonások (illetmény előleg, mobiltelefon magánhasználat, rezsi, lakbér, gépkocsi magánhasználat, bértartozás), közalkalmazotti jogviszony megszüntetések rögzítése.
- Minden hónap 20-áig feldolgozásra és kiutalásra kerül a saját gépkocsi használat és a munkába járás költségtérítése.
- A dolgozók igénye alapján jövedelem igazolások kiállítása.
- A közfoglalkoztatási program keretein belül a KIRA rendszer munkaügyi moduljában rögzítésre kerül a biztosított jogviszony bejelentése, jogviszony létrehozása, szerződés módosítása, illetve a jogviszonyok megszüntetése. A program zárásakor a megszüntető papírok nyomtatása, feldolgozása.

A Költségvetési csoport fogja össze az ATIVIZIG-et érintő összes szállítói, vevői számlát és egyéb pénzbekérőket (2023-ban 5.571 db szállítói és 778 db vevői bizonylat került rögzítésre a Forrás.NET könyvelői programban).

Napi feladataink közé tartozik:

- A szerződések és a szállítói számlák számítógépes iktatása, nyilvántartása, kontírozása.
- Szállítói folyószámla folyamatos egyeztetése, rendezése.
- A kötelezettségek fizetési határidejének figyelemmel kísérése, átutalási megbízások határidőben történő elkészítése, banki jóváírások és terhelések könyvelése.
- Központi pénztár működtetése.
- Közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó elszámolások elkészítése.

- Kapcsolattartás a számlavezető Magyar Államkincstárral.
- ÁFA, energia adó, helyi adó, 01- es bevallások elkészítése, kapcsolattartás az adóhatósággal.
- A pályázati források pénzügyi elszámolása, dokumentálása, a Pályázati és Beruházási Osztállyal való jó kapcsolat fenntartása, ápolása.

A csoport feladatai közé tartozik még a vagyongazdálkodási nyilvántartások vezetése, az Igazgatóság tárgyi eszközeinek, immateriális javainak, továbbá a befejezetlen beruházás állományának, készleteinek és állományváltozásának analitikus könyvelése és a leltár 3 évente való lebonyolítása. A csoporton keresztül zajlik az irodaszerek rendelése, szétosztása, valamint az üzemanyagkártyák igénylése, rendelése, szétosztása és érvényességének nyomon követése.

gazdálkodhatunk, úgy hogy közben a KSH által kimutatott infláció több, mint 50% volt ebben az időszakban. Reálértéken számolva – 2020-at bázisnak véve – csak a dologi kiadások tekintetében, idén mintegy 1,3 milliárd Ft-tal kevesebbel kell gazdálkodnunk.

Igazgatóságunk életében mindig is jelentős szerepet töltött be a mezőgazdasági vízszolgáltatás. A 2020-2021-es években a működési bevételeinknek köszönhetően még nem szorultunk többlettámogatásra, kiadásinkat így határidőben, előre ütemezetten tudtuk teljesíteni. A 2022-es évet a rekord aszályos év ellenére is még viszonylag kedvezően átvészeltük. A 2023-2024-es években térítésmentes lett az öntözés, így a saját jogon beszédhető bevételektől eseltünk, finanszírozásunk szinte teljes egészében a többlettámogatásoktól függ.

ATIVIZIG ELEMI KÖLTSÉGVETÉSE

Eredeti előirányzat	Személyi juttatások	Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó	Dologi kiadások	Beruházások	Kiadások	Bevételek	Támogatás	Létszám (fő)	Előző évi infláció (%)
2020	1 466,3	273,4	1 732,3	121,4	3 593,4	319,0	3 274,4	448	3%
2021	1 587,8	267,8	1 316,9	32,5	3 205,0	333,0	2 872,0	448	3%
2022	1 605,9	270,6	1 072,1	32,5	2 981,1	333,0	2 648,1	448	5%
2023	1 967,6	280,7	1 076,5	16,3	3 341,1	333,0	3 008,1	448	15%
2024	2 149,2	302,6	1 293,1	16,3	3 761,1	333,0	3 428,1	448	18%

Végül pár gondolat az ATIVIZIG költségvetési helyzetéről.

Úgy gondolom, hogy Közgazdasági Osztályvezetőként nem mehetek el szó nélkül az ATIVIZIG költségvetési helyzete mellett.

A fenti adatokból látszik, hogy az ATIVIZIG engedélyezett létszámkerete az elmúlt öt évben nem változott, végig 448 fő volt. A létszámhoz kapcsolódó személyi juttatások és munkaadót terhelő járulékok eredeti előirányzatainak összegei a 2022-es bérfejlesztés óta „csak” a minimálbér és garantált bérminimum emelkedése miatt nőttek.

Az elmúlt öt év gazdaságpolitikájának következményei (COVID-járvány, ukrán háború) a legfeltűnőbbben a dologi kiadások előirányzatának csökkenésénél láthatóak. Sajnos 2024-ben már csak a 2020-as előirányzat 76,6%-ából

A fentiek következménye, hogy Osztályunkon érezhetően megnőtt az adatszolgáltatási kötelezettség, amelynek igyekszünk mindig a legjobb tudásunk szerint eleget tenni.

SZALAI Jenő Norbert

osztályvezető,
Közgazdasági Osztály

2015 óta az ATIVIZIG munkatársa

- ▶ kezdeményezi – szakmai anyagok előkészítésével és rendelkezésre bocsátásával – az egysége ügykörét érintő szabályzatok és igazgatói utasítások kiadását, gondoskodik azok végrehajtásának megszervezéséről
- ▶ felügyeli, koordinálja és ellenőrzi a Közgazdasági Osztály Számviteli és Költségvetési csoportjának munkáját
- ▶ felügyeli és koordinálja az Igazgatóság éves Költségvetési beszámolójának, negyedéves Mérlegjelentéseinek és Időközi költségvetési jelentéseinek elkészítését
- ▶ az előirányzatokat és azok módosításait folyamatosan figyeli, könyvelését ellenőrzi

Hidrológiai összefoglaló a 2024.03.01. – 2024.05.31. közötti időszakról

CSAPADÉK

A mögöttünk álló tavasz során a kumulatív csapadékösszeg jelentősen elmaradt az azonos időszakban tapasztalt sokéves átlagtól; 85 mm hullott, az ilyenkor megszokott összeg 66%-a.

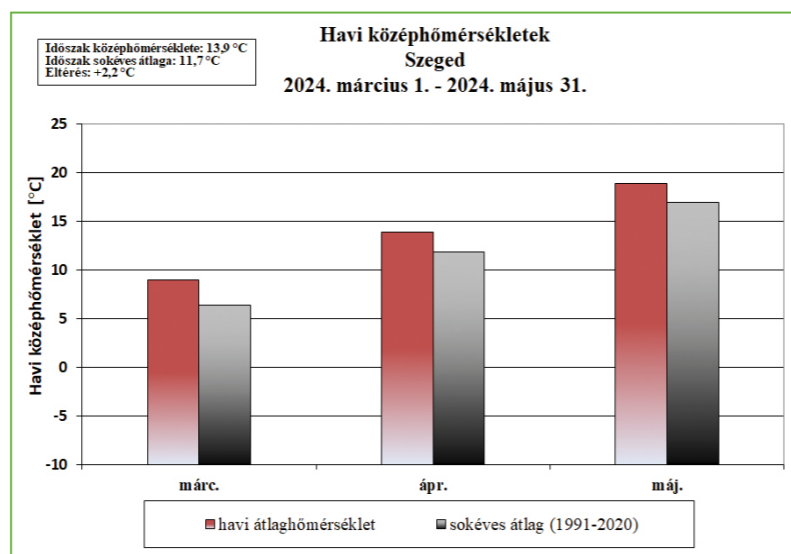
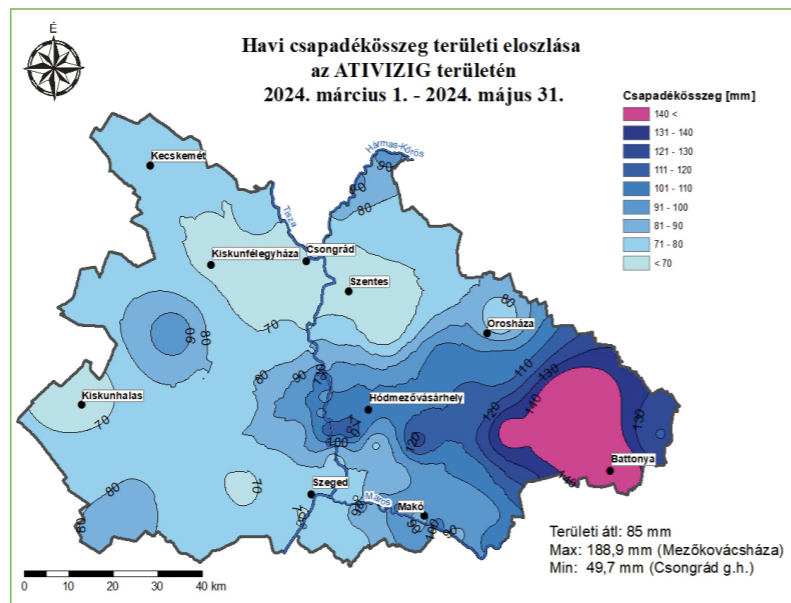
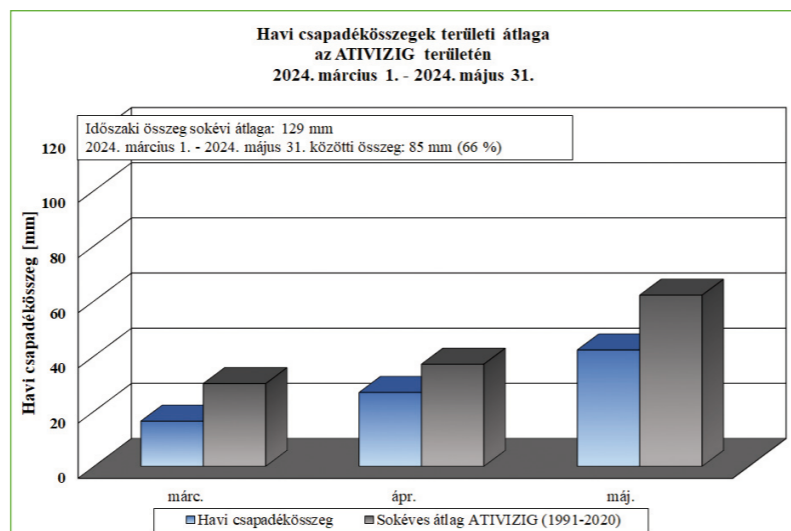
A tavasz első hónapja az év első időszakához képest valamivel több csapadékot hozott, azonban még így is csak a havi összeg valamivel több, mint fele hullott le; 16,4 mm-t regisztráltunk, az átlag 55%-át. A legtöbb csapadék az első dekádban esett, 10,2 mm, míg a másodikban 2,4 mm, a harmadikban 3,5 mm hullott. Térbeli eloszlását tekintve a délkeleti területek relatív csapadékbősége és az északi részek szárazsága volt megfigyelhető. Havi összesítésben Fehérvár gátörház környezetében esett a legtöbb csapadék, 46,1 mm, míg a legkevesebb, 2,9 mm Csongrád gátörháznál hullott. Április az előző hónaphoz képest valamivel több csapadékot hozott, azonban még így is csak a sokéves havi összeg harmomnegyede hullott le; 26,8 mm-t regisztráltunk, az átlag 74%-át. A legtöbb csapadék a második dekád végén és a harmadik dekád elején esett, a hónap többi részén említésre méltó összeget nem regisztráltunk.

Térbelileg tekintve a déli, délkeleti és északkeleti területek relatív csapadékbősége és az északnyugati részek szárazsága volt megfigyelhető. Havi összesítésben a vedresházi gátörház környezetében esett a legtöbb csapadék, 45,1 mm, míg a legkevesebb, 13,8 mm Kiskunhalas csatornaörház esetében hullott.

Május során csökkent az átlaghoz viszonyított csapadékösszeg, 68%-a hullott, 42,2 mm. A legtöbb csapadék a hónap közepén (15,7 mm) és a harmadik dekád elején (22,6 mm) esett.

Térbeli eloszlását tekintve a keleti, délkeleti részek csapadéktöbblete és a déli részek relatív csapadékhiánya volt megfigyelhető. Havi összesítésben Mezőkovácsházán hullott a legnagyobb mennyiség, 111,6 mm, míg a legkevesebb, 11,5 mm Ballagító (Hattyas) gátörház esetében.

A tavasz során a legnagyobb mennyiség Mezőkovácsháza környezetében hullott,

188,9 mm, a legkevesebb Csongrád gátörháznál jelentkezett, 49,7 mm.

A Tisza vízgyűjtőjén 143,8 mm esett, a sokévi átlag 83%-a, ami az ATIVIZIG területén mértékhez képest valamelyest többnek bizonyult.

HŐMÉRSÉKLET

A március-május közötti időszak átlaghőmérséklete 13,9°C volt, ami az ugyanerre az időszakra vonatkozó sokéves átlagot jelentősen, 2,2°C-kal haladta meg.

A márciusi hőmérséklet februárhoz hasonlóan szintén melegek mutatkoztak. A havi átlag 9°C volt, ami 2,7°C-kal haladta meg a sokéves átlagot, és 1901 óta a legmelegebb márciusnak bizonyult. A napi maximumok szinte az egész hónap során magasabbak voltak a sokéves dekádmáximumnál. A hónap eleje a megszokottnál 6-8°C-kal enyhébb volt, majd a hónap közepén tapasztaltunk némi visszahűlést, azonban a hónap végén ismét 6-8°C-os pozitív anomáliát észleltünk.

A havi maximum 26,5°C volt 31-én, míg a minimum hőmérséklet -3,2°C 19-én jelentkezett.

Márciusban 2 nyári napot (Tmax ≥ 25°C) és 1 fagyos napot (Tmin ≤ 0°C) észleltünk.

Szegeden az áprilisi hőmérséklet februárhoz hasonlóan szintén melegek mutatkoztak. A havi átlag 13,9°C volt, ami 2,1°C-kal haladta meg a sokéves átlagot. A napi maximumok szinte az egész hónap során magasabbak voltak a sokéves dekádmáximumnál. A hónap eleje a megszokottnál 6-8°C-kal enyhébb volt, majd a hónap közepén tapasztaltunk visszahűlést, a második dekád végétől a harmadik dekád közepéig jelentősen visszaestek az értékek, azonban a hónap végén ismét 6-8°C-os pozitív anomáliát észleltünk.

A havi maximum 29,4°C volt 15-én, míg a minimum hőmérséklet 0,7°C 19-én jelentkezett. Áprilisban 9 nyári napot (Tmax ≥ 25°C) észleltünk.

A májusi hőmérséklet áprilishoz hasonlóan melegebb volt az átlagnál. A havi átlag 18,9°C volt, 2°C-kal magasabb a megszokottnál. A napi maximumok a hónap során szinte minden nap meghaladták az átlagot.

A havi maximum 29,2°C volt 27-én, míg a minimum hőmérséklet 6,6°C 12-én jelentkezett. Májusban 17 nyári napot (Tmax ≥ 25°C) észleltünk.

FOLYÓK VÍZJÁRÁSA

Az elmúlt 3 hónap során vízfolyásainkon márciustól kezdődően az időszak végéig apadó vízállásokat regisztráltunk.

Márciusban az előző havi állapotokhoz képest jelentős mértékű apadás volt jelen vízfolyásainkon. A Tisza vízgyűjtőjére területi átlagban 36,2 mm

hullott, ami 84%-a az ilyenkor szokásos értéknek. A korábbi időszakban tapasztalt enyhe hőmérsékletnek köszönhetően a hóban tárolt vízkészlet minimálisra csökkent a Tisza vízgyűjtőjén, így olvadékvízből történő hozzáfolyás nem történt. A Tisza Szegednél a második dekád közepéig apadt, majd egy enyhe árhullámnak köszönhetően a harmadik dekád elejéig áradt. Ezt követően a hónap végéig apadást tapasztaltunk. A havi maximumot, 524 cm-t 1-jén mértük (I. fok: 650 cm). A Maroson a hónap során az első dekád és a második dekád végén voltak jelentéktelen emelkedések, ezt leszámítva a folyó kisvízhez közeli állapotban volt. A havi maximumot, 103 cm-t 18-án mértük (I. fok: 400 cm). A Hármaskörösön az első dekád elején még volt némi apadás, majd 5-étől a békésszentandrási duzzasztás hatása alatt állt. A legmagasabb vízállást, 479 cm-t 9-én mértük. (I. fok: 600 cm).

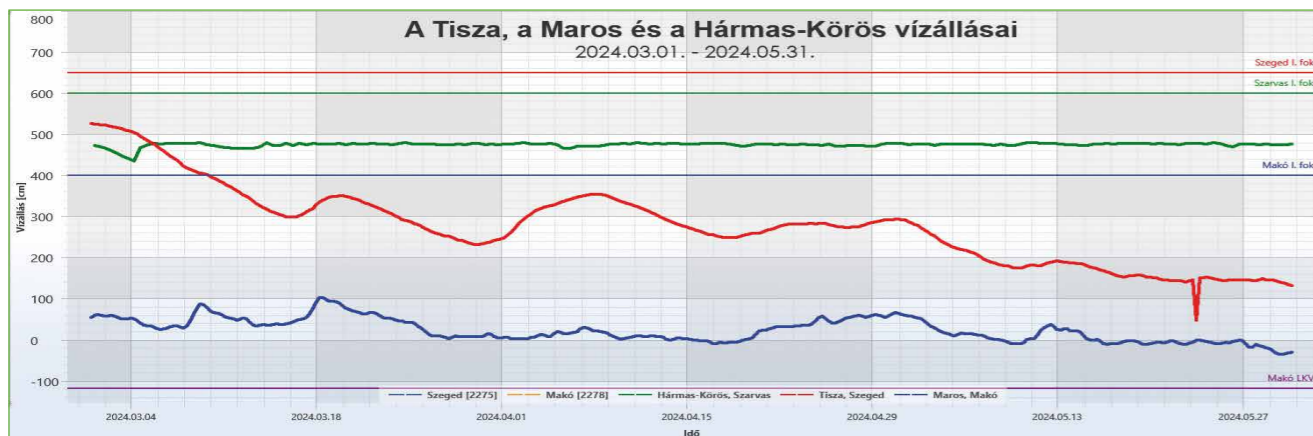
Áprilisban az előző havi állapotokhoz képest jelentősen kisebb ingadozás történt vízfolyásainkon. A Tisza vízgyűjtőjére területi átlagban 46 mm hullott, ami 82%-a az ilyenkor szokásos értéknek. A Tisza Szegednél az első dekád közepéig enyhén áradt, majd kisebb ingadozásoktól eltekintve a hónap végéig említésre méltó emelkedést nem tapasztaltunk. A havi maximumot, 354 cm-t 8-án mértük (I. fok: 650 cm). A Maroson végig kisvízes állapotot regisztráltunk. A havi maximumot, 61 cm-t 29-én mértük (I. fok: 400 cm). A Hármaskörösön a békésszentandrási duzzasztás hatása alatt állt. A legmagasabb vízállást, 480 cm-t 11-én mértük. (I. fok: 600 cm). Februárban továbbra is telt mederállapot volt jellemző vízfolyásainkon. A Tisza vízgyűjtőjére 39,9 mm hullott, ami a sokévi átlag 114%-a. Az enyhe hőmérséklet nem kedvezett a hófelhalmozódásnak, ezért a lehullott csapadék rögtön lefolyásra került a folyómedrekbe, ezzel megteremtve a tartósan magas vízállásokat.

Májusban folytatódott az áprilisban kezdődött vízszint apadás. A Tisza vízgyűjtőjére területi átlagban 61,6 mm hullott, ami 84%-a az ilyenkor szokásos értéknek. A Tisza Szegednél a hónap során végig apadt. A havi maximumot, 292 cm-t 1-jén mértük (I. fok: 650 cm). A Maroson a Tiszához hasonlóan apadt a vízállás, jelentéktelen átmeneti emeléssel a második dekád elején. A havi maximumot, 61 cm-t 1-jén (I. fok: 400 cm). A Hármaskörösön a békésszentandrási duzzasztás hatása alatt állt. A legmagasabb vízállást, 480 cm-t 11-én mértük. (I. fok: 600 cm).

TALAJNEDVESSÉG

A talaj 0-20 cm közti rétege márciusban holtvíz tartalom közeli, 30%-os állapotban volt, majd áprilisban némileg nőtt, 50% fölé került. Májusban ismét 40% alá esett a nedvességtartalom.

A 20-50 cm-es réteg víztartalma márciusban 80-90% között ingadozott, áprilisra 60% köré esett, májusra már az 50%-ot sem érte el.

A legsósó, 50-100 cm közé eső réteg az időszak elején telítettség környéki állapotban volt, május végén már csak 70-80% közötti értékek voltak jellemzőek.

TALAJVÍZJÁRÁS

Tavasszal fokozatosan csökkenő talajvízállások jelentkeztek területünkön.

A márciusi talajvízjárást a területünk legnagyobb részén stagnálás illetve kismértékű csökkenés jellemezte. A legnagyobb süllyedés az északkeleti részeken jelentkezett, helyenként 5-10 cm mértékben, dél-délkeleten és északnyugaton ezzel szemben 10-20 cm emelkedést regisztráltunk. Működési területünk többi részén stagnálás volt.

Májusban a területünk legnagyobb részét stagnálás illetve kismértékű csökkenés jellemezte. A legnagyobb süllyedés a déli részeken jelentkezett, helyenként 10-20 cm mértékben, északkeleten ezzel szemben helyenként 10-20 cm emelkedést regisztráltunk. Működési területünk többi részén stagnálás volt.

A májusi talajvízjárást a területünk legnagyobb részén süllyedés jellemezte. A legnagyobb mértékben délen tapasztaltunk apadást, 20 cm-t meghaladó mértékben, ezzel szemben nyugaton és keleten stagnálás történt.

A talajvíztükör átlagosan 2-6 méterrel húzódott a terep alatt tavasz folyamán.

ELŐREJELZÉS

Az Országos Meteorológiai Szolgálat május 13-án kiadott hosszú távú előrejelzése szerint az előttünk álló nyár júniusban és júliusban az átlagosnál jóval melegebb, átlagosan csapadékos lesz. Az augusztus átlagosnál jóval melegebbnek, átlagosnál szárazabbnak ígérkezik.

A hosszú távú előrejelzés alapján egy nyári bővíző időszak kialakulásának az esélye az átlagosnál kisebbnek tekinthető. Az árvédelmi szinteket megközelítő árhullám kialakulására az átlagosnál kisebb esély mutatkozik.

TURCSÁNYI Áron

monitoring referens,
Vízrajzi és Adattári Osztály

2019 óta az ATIVIZIG munkatársa

- ▶ részt vesz a vízrajzi tevékenység-gel kapcsolatos napi gyorsadat-forgalom lebonyolításában
- ▶ közreműködik a vízrajzi távmérőrendszer üzemeltetésében, a regisztráló és kommunikációs szoftver folyamatos működtetésében
- ▶ ellátja a vízrajzi mérések végzésével és feldolgozásával kapcsolatos feladatokat

Magyar-Román Vízügyi Bizottsági Ülés Vásárosnaményban

A 2003. szeptember 15-én Budapesten, „a Magyar Köztársaság Kormánya és Románia Kormánya között a határvizek védelme és fenntartható használata céljából folytatandó együttműködésről” címmel aláírt határvízi egyezmény óta harmincötödször került megrendezésre a Magyar-Román Vízügyi Bizottság Ülésszaka.

Idén a találkozó Vásárosnaményban, a Hunor Hotel falai között zajlott. A tanácskozás helyszínét és idejét átjárta a természet szeretetének és a vad-

szat szellemiségének autentikus világa. Így a szálloda a kiváló konyhájával, a tanácskozás minden igényét kielégítő szolgáltatásával méltó helyszínt biztosított a nemzetközi esemény megtartására.

A találkozón a magyar delegáció tagjait a megszokott módon a Kormány meghatalmazott és Helyettese, valamint a Határvízi Titkár által vezetett három albizottsági Elnök alkotta.

A három napos tárgyalás alkalmával a Magyar-Román Vízügyi Bizottság áttekintette és érté-

kelte az Albizottságok számára a megelőző ülés jegyzőkönyvében meghatározott és az elmúlt időszakban azok által végrehajtott feladatokat, célkitűzéseket, eredményeket.

Az ATIVIZIG a magyar-román relációban elnökségi szerepet a Vízművelési Albizottság munkájában lát el, mely ülései során minden esetben hangsúlyos szerepet kap a határvizeken érkező uszadékok, köztük a kommunális és a műanyag csomagolási hulladékok kérdésköre.

Az Európai Unió szintjén elfogadták az Európai Parlament és a Tanács 2019/904 (EU) számú „az egyes műanyag termékek környezetre gyakorolt hatásának csökkentéséről”, szóló – az úgynevezett SUP-ról („Single Use Plastic”) – irányelvet. Ez a tény is azt mutatja, hogy a műanyagok százalékos aránya a környezetben drámaian megnőtt, hangsúlyozva annak szükségességét, hogy a tevékenységeink környezetre gyakorolt hatásainak kezelését szolgáló intézkedésekről, a konkrét, preventív intézkedésekre kell áttérni, mely párhuzamot mutat a környezeti hatások okai és az innováció ösztönzése, valamint a fogyasztói mentalitás megváltozása között.

Fentiek okán az ülésen az „Egyebek napirend” égisze alatt a román fél tájékoztatást adott az országában az uszadékok eltávolításának céljából épülő beavatkozási szelvények állapotáról és a megvalósítás érdekében tett jogalkotási lépésekről.

A Körösök vízgyűjtőjén a Berettyó és partvonulatán végeztek beavatkozásokat (betonplatform, bekötőút a platformhoz, partbiztosítás, stb.), illetve megfigyelő berendezések, munkagépek és konténerek beszerzése történt, mely által a megvalósult hulladékleszedő rendszer mára már működőképes.

Az Ér-völgyében ugyancsak eszközbeszerzések, part menti és mederbelti beavatkozások (kőszórással stabilizált bekötőút, betonplatform, 3 db mobilrács és 2 db fix rács (gereb) rendszer, korlátokkal ellátott fémjárda, fémrácsos járőfelület) zajlottak, mely által a hulladékeltávolító hely jelenleg már üzemképes. További beavatkozások és beruházások folynak a Fekete Körös folyó, Tenke-

szelvényében is, mely eredményeként a rendszer várhatóan június hónap folyamán átadásra kerül.

Hasonló beruházások és beszerzések vannak folyamatban és tervezettek a Szamos-Tisza vízgyűjtőjében a Szamos folyó, Szamosudvari szelvényében, a Nagy Szamos folyó, Bethlen város, a Beclenut híd felvízi részén.

További művek és fejlesztések tervezése és közbeszerzése zajlik a Nagy Szamos folyó, a Mikeházi gát feletti, a Lápos folyó, a Koltókatalin duzzasztógát feletti szakaszán.

Románia kidolgozta és jóváhagyta a nem újra-felhasználható csomagolások betétdíjas-visszaváltási rendszerének jogi szabályozását. Így 2023. november 30-án Romániában működőképessé vált a Betétdíjas-Visszaváltási Rendszer. A Betétdíjas-Visszaváltási rendszeren keresztül a felhasználók 0,50 RON betétdíjat fizetnek, ha italt (víz, üdítő, sör, almabor, bor, szeszes italok) vásárolnak. A rendszer az üvegből, műanyagból vagy fémből készült, 0,1 liter és 3 liter közötti térfogatú, nem újrafelhasználható elsődleges csomagolási hulladékokra vonatkozik.

A román fél beszámolt arról, hogy a rendszer indulásától egészen mostanáig a begyűjtött csomagolási eszközök száma folyamatosan nő: decemberben körülbelül 30 ezer, januárban 2,2 millió, februárban 18 millió, márciusban 80 millió, áprilisban pedig 160 millió betétdíjas csomagolási hulladék került begyűjtésre. A becslések szerint májusban a csomagolási hulladék gyűjtése meghaladhatja a 200 millió csomagot.

Szabó János kormány meghatalmazott-helyettes úr

Személyzeti és munkaügyi hírek

BELÉPŐ DOLGOZÓK

2024. március 2-től 2024. május 31-ig

Olasz Ferenc Tibor (Műszaki Biztonsági Szolgálat), **Martonosi Norbert** (Műszaki Biztonsági Szolgálat), **Nagy Imre Zsolt** (Műszaki Biztonsági Szolgálat), **Nagy Anna Gabriella** (Szegedi Szakasztechnológia), **Dombi József** (Vagyongazdálkodási és Üzemeltetési Osztály), **Pataky Sándor László** (Vagyongazdálkodási és Üzemeltetési Osztály), **Marsi Sándor Pál** (Vagyongazdálkodási és Üzemeltetési Osztály), **Mihó Endre** (Vagyongazdálkodási és Üzemeltetési Osztály), **Demeter Imre** (Vagyongazdálkodási és Üzemeltetési Osztály), **Turák Tibor József** (Vagyongazdálkodási és Üzemeltetési Osztály), **Fazekas János** (Szentesi Szakasztechnológia), **Martonosi Attila** (Műszaki Biztonsági Szolgálat), **Nagy Dávid Lajos** (Szegedi Szakasztechnológia)

KILÉPŐ DOLGOZÓK

2024. március 2-től 2024. május 31-ig

Kelemen Dóra Ágnes (Szegedi Szakasztechnológia), **Bányai Máté** (Hódmezővásárhelyi Szakasztechnológia), **Kádár Gréta** (Titkárság), **Kovács Gábor** (Szegedi Szakasztechnológia), **Túri Dániel** (Informatikai Osztály), **Martonosi Norbert** (Műszaki Biztonsági Szolgálat), **Magyar Kitti** (Vízrendezési és Öntözési Osztály), **Turák Tibor József** (Vagyongazdálkodási és Üzemeltetési Osztály)

NYUGDÍJBA VONULT KOLLÉGÁINK:

Kuklis Ervin Jenő (Szegedi Szakasztechnológia)

Kitüntettek

Alsó-Tisza Vidékért Emlékérem adományozásban részesült **Belovai János** gátbiztos 1 (Szegedi Szakasztechnológia), **Csókásiné dr. Király Anikó** vezetői kamarai jogtanácsos (Titkárság), **Hadabásné Vörös Barbara** pénzügyi ügyintéző (Hódmezővásárhelyi Szakasztechnológia) (posztumusz), **Hegedűs László** gépkezelő 1 (Fenntartógép és Hajózási Szolgálat), **Kalmár Andrea** kiemelt funkcionális ügyintéző (Közgazdasági Osztály).

Az Országos Vízügyi Főigazgatóság részéről március 15-i Nemzeti Ünneppünk alkalmából **Turuczki István** gátbiztos 2 (Hódmezővásárhelyi Szakasztechnológia) **Főigazgatói oklevél**, **Karasz Zoltán** szakasztechnológus-helyettes (Szentesi Szakasztechnológia) **Szakterületi érem**, 2024. évi Víz Világnapja alkalmából **Kalmár Andrea Éva** kiemelt funkcionális ügyintéző

AKITŐL BÚCSÚZUNK

Az Igazgatóság nyugdíjas dolgozói közül 2024. május 20. napján az Árvízvédelmi és Folyószabályozási Osztály korábbi árvízvédelmi ügyintézője, **Varga Ferenc** elhunyt.

A vízügyi igazgatóság az elhunytat saját halottjának tekinti.

Emlékét megőrizzük!

„VÍZÜGYES” BABÁK

2024. március 2-től 2024. május 31-ig.

Molnár-Vígh Nórának (Vízrendezési és Öntözési Osztály) és **Molnár Jánosnak** (Informatikai Osztály) 2024. április 16. napján született **Olívia** nevű gyermeke.

Sok boldogságot és jó egészséget kívánunk a babának és szüleinek!

(Közgazdasági Osztály) **Főigazgatói Tárgyjudalom** elismerésben részesült.

A Belügyminisztérium részéről 2024. évi Víz Világnapja alkalmából **Sági János** szakasztechnológus (Szegedi Szakasztechnológia) **Ministeri Elismerő Oklevél**, **Schilsong János** szolgálatvezető (Műszaki Biztonsági Szolgálat) **Kvassay Jenő Emlékérem** elismerésben részesült.

A kitüntetésekhez szívből gratulálunk!

dr. CSALA Éva

osztályvezető,
Igazgatási és Jogi Osztály
2007 óta az ATIVIZIG munkatársa

- ▶ az Igazgatóság egészére kiterjedően általános igazgatási, jogi és humánpolitikai feladatokat végez
- ▶ irányítja a jogi, személyügyi, humánpolitikai és iktatóhivatali tevékenységet

A Betétdíj-Visszaváltási Rendszer indulása óta eddig lezajlott események eredményeként a begyűjtés Romániában egyre növekszik, mely következményeként a műanyag hulladék, a csomagolási hulladék, vagy a kommunális hulladék megfelelő kezelése Magyarországon – mint alvízi országban – tisztább vízfolyásokat, tisztább erdőket, egészségesebb környezetet eredményezhet.

A román Fél beszámolója szerint a jogi szabályozás, valamint az elkészült művek által a határvizeken az árhullámok és nagy vízhozamok által az előző időszakokban észlelt uszadékok és hulladékok levonulása jelentősen csökkenhet, illetve megszűnhet.

Az ülés alkalmával mind a magyar, mind a román delegáció tagjai elköszöntek a nyugdíjba vonuló Szabó János kormány meghatalmazott-helyettes úrtól, a KÖVIZIG igazgatójától. Több évtizedes, a magyar-román relációban végzett áldozatos munkáját elismerve, jó egészséget és aktív nyugdíjas éveket kívánunk Neki.

Írásom végén hagy méltassam és köszönjem meg a Felső-Tisza-Vidéki Vízügyi Igazgatóság szervezési munkáját, hiszen kifogástalan házigazdaként egy igen tartalmas szakmai kiránduláson vehettek részt a delegációk tagjai. Így a résztvevők egy Tiszai hajós szemlén tekinthették meg a Szamos torkolatát, ellátogattunk a Luby kastély rózsakertjébe és a megvalósulási helyszínen hallgathattunk előadást a Beregi tározó és nagyműtárgy megépítésének beruházásáról, illetve a további tervezett fejlesztésekről.

NÉMETHY Tímea

vízminőség-védelmi referens,
Titkárság

2015 óta az ATIVIZIG munkatársa

- ▶ koordinálja és teljeskörűen elvégzi az Igazgatóság környezet-, és természetvédelmi szakmai ügyeit
- ▶ ellátja a Magyar-Szerb, illetve a Magyar-Román Vízügyi Igazgatóság Albizottság vezetői feladatait

- ▶ Töltéskoronát meghaladó árvizek elleni védekezési módszerek – örszemélyzet részére 60 fővel

Szeptemberben folytatódik az oktatás, addig is további szép élménydús nyarat és jó pihenést kívánunk mindenkinek.

FEHÉR Ágota Ágnes

oktatási, képzési ügyintéző,
Titkárság

2007 óta az ATIVIZIG munkatársa

- ▶ folyamatos nyilvántartást vezet a továbbképzési kötelezettséggel érintett közalkalmazotti állományról és személyes adataikról, valamint aktualizálja ezeket
- ▶ nyilvántartja a továbbképzési kötelezettség keletkezését, megszűnését, újraindulását és szünetelését

- ▶ Gépjármű-üzemeltetés alapjai 14 fővel

- ▶ A 2006. és 2010. évi ár- és belvízvédekezések tapasztalatai az ATIVIZIG működési területén 20 fővel

- ▶ Raktározási és anyagnyilvántartási kartonok vezetése az ATIVIZIG-en 14 fővel

Szakmai képzéseink a Karcagi Gábor Árvízvédelmi Gyakorló pályán:

- ▶ Árvízi jelenségek elleni védekezési módszerek – örszemélyzet részére 30 fővel

- ▶ Árvízi jelenségek elleni védekezési módszerek – műszaki irányítók részére 8 fővel

Tanulunk

Elszaladt az első félév, lezárult az e-learning képzés első ciklusa és a jelenléti kurzusokból is már csak egy maradt a nyári időszakra.

Eddigi saját képzéseink:

- ▶ Az ATIKATI üzemirányítási program használata az öntözésben 16 fővel
- ▶ Vízügyi kárelhárítási feladatok a gyakorlatban 25 fővel
- ▶ KRESZ ismeretek felrészítése 26 fővel

Az előző újságban megjelent szókereső játékra számos helyes megfejtés érkezett, de ismét csak egy győztest hirdettünk. A szerencse ezúttal **Aczkov Szlávko** (ATIVIZIG, Árvízvédelmi és Folyógazdálkodási Osztály) kollégánknak kedvezett, akinek ezúton is gratulálunk!

A nyári újságban – keresztrejtvény formájában – egy kis agytorna várja a játékos kedvű munkatársakat.

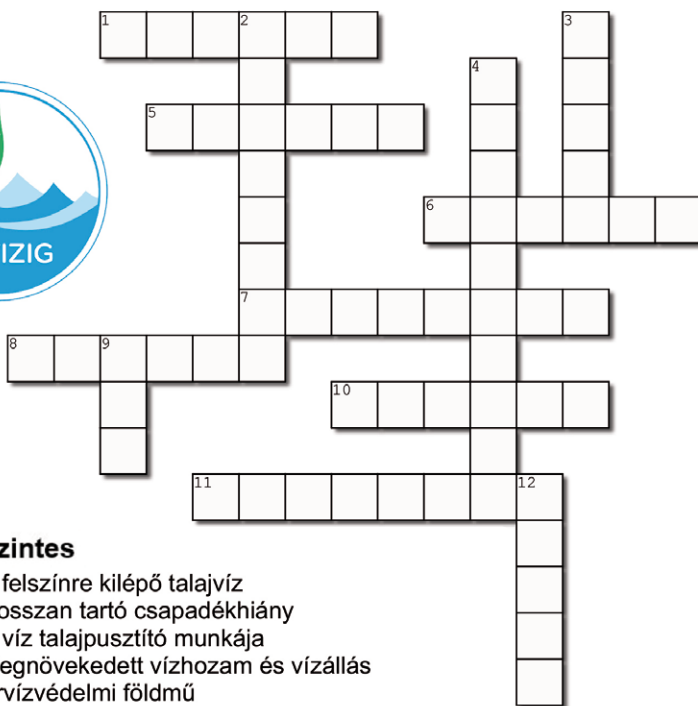
A megfejtés visszaküldhető képként digitalizálva (szkennelve, fotózva stb.) vagy szöveges formátumban.

A helyes beküldők között ATIVIZIG ajándékcsomagot sorsolunk ki.

A megfejtéseket névvel és beosztással együtt **2024. július 30-ig**, a vizpart@ativizig.hu e-mail címre várjuk.

A tárgyban kérjük feltüntetni: Játék 2024/2.
Sorsolás 2024. július 31-én.
A nyertest e-mailben értesítjük.

Kellemes időtöltést és sok sikert kívánunk a helyes megfejtőknek!

Vízszintes

1. A felszínre kilépő talajvíz
5. Hosszan tartó csapadékiány
6. A víz talajpusztító munkája
7. Megnövekedett vízhozam és vízállás
8. Árvízvédelmi földmű
10. Talajjal kevert vízfeltörés
11. Adott időegység alatt átfolyó vízmennyiség

Függőleges

2. A föld felszínén levő állóvizek és vízfolyások vízmagassága
3. A medrétől kilépő víz
4. A víz körforgását vizsgáló tudományág
9. Legmagasabb vízállás rövidítve
12. A vizet magába foglaló mélyedés

Jogszabályfigyelő

QR-kód olvasó programmal pillanatok alatt megnézhetik az adott információkat. A kódolvasó az okostelefonok többségében már megtalálható, de akár ingyenesen is letölthető a mobiláruházakból.

VÍZPART

Az Alsó-Tisza-vidéki
Vízügyi Igazgatóság lapja

Megjelenik negyedévente

Kiadó:

Alsó-Tisza-vidéki
Vízügyi Igazgatóság

Szerkeszti: a szerkesztő bizottság

Kapcsolattartó: Kovács Szilvia

Szerkesztőség: 6720 Szeged, Stefánia 4.
Tel.: 62/599-599, e-mail: vizpart@ativizig.hu

Nyomdai munkálatok:

Innovariant Nyomdaipari Kft.

Minden jog fenntartva!

F.: ATIVIZIG

6720 Szeged, Stefánia 4.

6701 Pf. 390

DÍJ HITELEZVE

SEGED I.

Megyei Postahivatal

6701